

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 8.10.2008
COM(2008) 614 окончателен

2008/0196 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно правата на потребителите

{SEC(2008) 2544}

{SEC(2008) 2545}

{SEC(2008) 2547}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

Предложението се явява следствие от преразглеждането на достиженията на правото на Общността относно потребителите, който обхваща редица директиви относно защитата на потребителите.

Преразглеждането стартира през 2004 г. със задачата да опрости и допълни съществуващата регулаторна рамка. Основната му цел е изграждането на истински вътрешен пазар между търговците и потребителите с точно балансиране на високото ниво на защита на потребителите и конкурентоспособността на предприятията и едновременно с това да се гарантира спазване на принципа на субсидиарност.

Обхванатите в преразглеждането директиви съдържат клаузи за минимална хармонизация, т.е. държавите-членки имат правото да запазят или въведат по-строги правила за защита на потребителите. Много държави-членки са се възползвали от тази възможност. Резултатът е фрагментарна регулаторна рамка на Общността, която за търговците, желаещи да търгуват зад граница, е причина за значителни разходи за привеждане в съответствие.

Стълкновителните норми, като тези от Регламента относно приложимото право към договорни задължения („Рим I“) не разрешават проблема. Съгласно „Рим I“ потребителите, влизащи в договорни отношения с чуждестранен търговец, не могат да бъдат лишавани от защитата, произтичаща от подлежащи на дерогация норми, приложими в тяхната родна страна.

Въздействието на фрагментарността върху вътрешния пазар се проявява с нежелание от страна на бизнеса да продава на потребители зад граница, което от своя страна намалява потребителското благосъстояние. Когато нямат достъп до конкурентоспособни трансгранични оферти потребителите не използват докрай предимствата на вътрешния пазар като по-широк избор и по-добри цени.

Доверието на потребителите в трансграничните покупки е ниско. Една от причините за това явление е фрагментарността на достиженията на общностното право в сферата на въпросите на потребителите. Тази фрагментарност и свързаното с нея нееднакво ниво на защита на потребителите затрудняват провеждането на паневропейски разяснителни кампании за правата на потребителите и прилагането на механизми за алтернативно разрешаване на спорове.

Целта на предложението е да даде принос за по-доброто действие на вътрешния пазар между търговците и потребителите като повиши доверието на потребителите към вътрешния пазар и тушира нежеланието на бизнеса да търгува зад граница. Тази основна цел следва да бъде постигната чрез намаляване на фрагментарността, затягане на регулаторната рамка и осигуряване на високо общо ниво на защита на потребителите, както и на адекватна информация за правата, които имат и начините, по които могат да ги упражняват. За тази цел Европейската комисия ще създаде механизъм, чрез който да потърси най-подходящия начин за информиране на потребителите за техните основни

права в обектите, в които се осъществява продажбата.

- **Общ контекст**

Разходите, които бизнесът прави, за да изпълни изискванията на фрагментарното общностно право относно потребителите, са значителни по размер. Изследванията показват, че за повечето търговци разходите за изпълнение на изискванията са немалка бариера пред трансграничната търговия, която намалява техните стимулите да продават зад граница, особено на потребители в малки държави-членки. Ако на равнище Общност не бъдат предприети законодателни действия, тези разходи ще продължат да се прехвърлят към потребителите под формата на по-високи цени или, което е по-нежелателно, търговците и занапред ще отказват да продават зад граница или ще дискриминират потребителите по географски признак в зависимост от държавата, в която живеят.

В своя резолюция от 16 юли 2007 г. Европейският парламент препоръча приемането на законодателни действия и изрази своето предпочитание към приемането на инструмент под формата на хоризонтална директива на основата на целта за пълна хармонизация.

В съобщението си „Единен пазар в Европа през 21 век“ от 20 ноември 2007 г. Комисията заяви, че единният пазар трябва да даде по-добри резултати и осезаеми ползи за потребителите и малките и средни предприятия.

- **Съществуващи разпоредби в областта на предложението**

Предложението цели преразглеждане на Директива 85/577/ЕИО относно договорите, сключени извън търговския обект, Директива 93/13/ЕИО относно неравноправните клаузи в потребителските договори, Директива 97/7/ЕО относно договорите от разстояние, Директива 1999/44/ЕО относно продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции. В тези четири директиви са предвидени договорни права за потребителите.

В предложението четирите директиви са обединени в един хоризонтален инструмент, който системно урежда общите аспекти, опростява и актуализира съществуващите норми, отстранява несъответствията и елиминира празнотите.

Подходът за минимална хармонизация, възприет в четирите съществуващи директиви (т.е. държавите-членки имат правото да запазят или въведат по-строги национални правила от предвидените в директивата), е изоставен и на негово място е следван подход за пълна хармонизация (т.е. държавите-членки нямат правото да запазват или въвеждат разпоредби, отклоняващи се от предвидените в директивата).

- **Последователност с други политики и цели на Съюза**

Директива 2005/29/ЕО относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар съдържа някои основни информационни изисквания, които търговците трябва да изпълнят преди сключването на договор. Директиви 85/577/ЕИО, 97/7/ЕО и 99/44/ЕИО също съдържат някои информационни изисквания. В съответствие с целта за по-добро регулиране, предложението осигурява последователността между различните директиви и урежда правните последици от неизпълнението на тези изисквания.

С предложението се постига високо ниво на защита на потребителите в потребителските договори. Поради това предложението съответства на основните права, по-специално член 38 от Хартата за основните права на Европейския съюз.

Предложението съответства и на основните принципи на Договора за ЕО като тези за свободното движение на стоки и за свободното предоставяне на услуги, които няма да бъдат ограничавани от по-строги национални правила в областта, хармонизирана с директивата, с изключение на необходимите и пропорционални мерки, които държавите-членки в съответствие с общностното законодателство могат да предприемат по причини, свързани с обществения ред, обществената сигурност, общественото здраве или опазването на околната среда.

2. КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултация със заинтересованите страни

Методи на консултиране, основни целеви сектори и общ профил на анкетираните

На 8 февруари 2007 г. Комисията прие Зелена книга за преразглеждане на достиженията на правото на Общността, в която бяха обобщени първоначалните констатации на Комисията и която постави началото на обществена консултация с насоченост към междусекторните (т.е. хоризонталните) въпроси от преразглежданите директиви.

Зелената книга привлече отговори от широк кръг заинтересовани страни, напр. търговци, потребители, Европейския парламент, държави-членки, академични кръгове, юристи.

Комисията публикува и два консултационни документа по Директива 97/7/ЕО и по Директива 85/577/ЕИО с насоченост към конкретните (т. е. вертикалните) въпроси, отнасящи се до тези директиви. Всички заинтересовани страни бяха поканени да представят отговорите си на Комисията съответно до 21 ноември 2006 г. и до 4 декември 2007 г. В Комисията се получи съответно 84 и 62 отговора от заинтересовани страни. Резултатите от тези две специални консултации са на разположение на следния уебсайт: http://ec.europa.eu/consumers/rights/gen_rights_en.htm

На 14 ноември 2007 г. Комисията проведе целодневна конференция на заинтересованите страни.

На 20 декември 2007 г. ангажираният от Комисията подизпълнител разпрати до заинтересованите страни два въпросника (първият с насоченост към бизнеса, а вторият — към потребителите).

Настоящите проблеми и предвижданите различни варианти на законодателни промени бяха обсъдени със заинтересованите от страна на бизнеса и от страна на потребителите, които в рамките на проведените през февруари 2008 г. семинари бяха приканени да дадат отговор на въпроси относно вероятното въздействие на всеки един вариант.

Обобщение на отговорите и начина, по който те са взети под внимание

Мнозинството от отговорилите на зелената книга настоява за приемането на хоризонтален законодателен инструмент, приложим към националните и трансграничните операции, на основата на цел за пълна хармонизация, т.е. инструмент, насочен към проблемите, които за бизнеса се явяват съществена преграда пред търговията и/или възпират потребителите от трансгранични покупки. По мнението на повечето отговорили, хоризонталният законодателен инструмент следва да бъде съчетан с вертикална ревизия на съществуващите секторни директиви (например ревизия на Директивата относно правата за временно ползване на недвижима собственост и Директивата относно пакетните туристически пътувания). Изразена беше твърда подкрепа за затягане и систематизиране на общностното право в сферата на потребителите, напр. чрез въвеждането на общи определения за потребител/търговец и доставка, на

хармонизирани правила относно правото на информация и правото на отказ и съставянето на равнище Общност на „черен“ списък с неравноправни договорни клаузи (т.е. клаузи, които изначално са забранени) и на „сив“ списък с такива клаузи (т.е. клаузи, за които се счита, че са нелоялни) на мястото на сегашния изцяло примерен списък.

Консултацията по зелената книга се проведе по Интернет от 8.2.2007 г. до 15.5.2007 г. Комисията получи 307 отговора. Резултатите са на разположение на адрес http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не беше необходимо да се използват външни експертни становища.

- **Оценка на въздействието**

Шест от вариантите бяха подложени на оценка на въздействието. Всички варианти вземат за отправна точка наскоро приетия регламент „Рим I“.

Вариант 1 е вариантът за запазване на статуквото, т.е. запазва се минималната хармонизация от общностното право за потребителите. Този вариант има отрицателно икономическо въздействие. Основният проблем, свързан с фрагментарността на регулаторната рамка, няма да бъде разрешен.

Вариант 2 е извънзаконодателен вариант, заключаващ се в това да се отпусне финансиране от Общността за кампании за повишаване на осведомеността и за саморегулиране. Взет самостоятелно той няма да произведе положително въздействие, тъй като основният проблем на правната фрагментарност ще се запази, освен ако кодексите на поведение не използват за своя основа най-високия общ стандарт и не обхващат цялата Общност.

Вариант 3 включва общо 4 законодателни предложения на основата на пълна хармонизация, които могат да бъдат поместени в един хоризонтален инструмент. При него вниманието е съсредоточено върху ограничен кръг от несъответствия в законодателството на Общността. По-ясните и съвременни определения опростяват законодателството, но оказват твърде ограничено въздействие по отношение на приноса към по-доброто функциониране на вътрешния пазар, минимизирането на тежестта за бизнеса и повишаване доверието на потребителите.

Вариант 4 включва 16 законодателни промени на основата на пълна хармонизация, които са съчетани с четирите законодателни промени, предложени във вариант 3. В него са обхванати всички относими въпроси на защитата на потребителите, които търговците трябва да отчитат при разработката на маркетинговите си материали, при изготвянето на стандартните си договорни условия и при бизнес отношенията си с потребителите. Пълната хармонизация на тази проблематика ще снижи значително административните разходи на продаващите зад граница преки търговци и търговци от разстояние и ще окаже положително въздействие върху действието на вътрешния пазар. Тези законодателни промени са от значение за доверието на потребителите при покупките зад граница. Освен това този вариант включва актуализация на законодателството спрямо новите пазарни явления. Икономическият ефект от

него е положителен, той повишава доверието на потребителите и качеството на законодателството.

Във вариант 5 освен 20-те законодателни промени, предложени във варианти 3 и 4, се включват и 3 законодателни предложения на основата на пълна хармонизация, които дават нови права на потребителите. Няма данни отрицателното въздействие върху разходите на бизнеса и върху приноса към доброто действие на вътрешния пазар да се компенсират от ползите, които този вариант би дал за потребителите.

Вариант 6 съдържа законодателните предложения, обхванати от варианти 3 и 4, и клауза за вътрешния пазар, която се прилага за аспектите, които не са напълно хармонизирани. Клаузата за вътрешния пазар би позволила на договарящите се страни по отношение на обхванатите от нея аспекти да избират правото на всяка една държава-членка, дори когато това право предвижда по-ниско ниво на защита на потребителите в сравнение с правото на страната, в която пребивава потребителят. Предвид противоречието ѝ с член 6 от „Рим I“, подобна клауза би предизвикала законодателно изменение и свързаната с него крупна политическа промяна само няколко месеца след приемането на „Рим I“, който съдържа клауза за преразглеждане (перазглеждането трябва да се направи до 2013 г.). Освен това, въпреки подкрепата, която получава от бизнеса, на този вариант на политика се противопоставиха повечето от държавите-членки, както и всички организации на потребителите, отговорили на зелената книга. Въпреки че би премахнал регулаторните бариери на вътрешния пазар и би довел до облекчаване на тежестта за бизнеса, този вариант би прехвърлил проблема с правната несигурност към потребителите и така би въздействал отрицателно върху тяхното доверие; от него биха произтекли и проблеми за националните съдилища и правоприлагащи органи, които ще трябва да прилагат чуждо право.

Комисията направи предвидената в работната ѝ програма оценка на въздействието, докладът за която е достъпен на следния интернет адрес:

http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Резюме на предложените действия**

Целта на предложението е да допринесе за доброто действие на вътрешния пазар между търговците и потребителите и да постигне високо общо ниво на защита на потребителите като хармонизира изцяло основните аспекти от потребителското договорно право, които са от значение за вътрешния пазар.

- **Правно основание**

Член 95 от Договора.

- **Принцип на субсидиарността**

Принципът на субсидиарността се прилага, доколкото предложението не попада в изключителната компетентност на Общността.

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от

държавите-членки поради следните причини.

Проблемът с правната фрагментарност не може да бъде разрешен самостоятелно от държавите-членки, тъй като в основата му стои различното прилагане от страна на държавите-членки на клаузите за минимална хармонизация, съдържащи се в съществуващите директиви. По подобен начин неkoordinираните действия по новите пазарни явления, регулаторните пропуски и непоследователните разпоредби в потребителските закони на Общността поражда допълнителна фрагментарност и задълбочават проблема. Само една координирана намеса от страна на Общността може да разреши този проблем и така да спомогне за завършването на вътрешния пазар.

Некоординирани самостоятелни действия на държавите-членки не биха позволили на вътрешния пазар да постигне резултати както за бизнеса и по-специално за МСП, така и за потребителите. Некоординираните действия не биха усвоили потенциала на вътрешния пазар между търговците и потребителите, и по-специално големия потенциал за ръст в трансграничните продажби от разстояние, от който пряко биха могли да се възползват МСП. Те също така биха лишили потребителите от възможността да се възползват от предимствата на вътрешния пазар, на който трансграничните оферти са източник на по-голям избор и по-добри цени. На последно място, това би ограничило развитието на конкурентоспособни предприятия и особено на МСП, желаещи да разширят бизнеса си в Общността.

Действията на равнище Общност ще постигнат по-добре целите на предложението поради следните причини.

Предложението се основава на пълната хармонизация на потребителското договорно право в Общността. Положителният му ефект върху пазара на дребно би бил значителен. Както показва докладът за оценка на въздействието, търговците, желаещи да продават зад граница, ще реализират солидни икономии по отношение на административната тежест.

С предложението ще се създаде единен набор от правила, които да осигуряват високо общо ниво на защита на потребителите в цялата Общност и да позволяват на търговците да продават на потребителите от 27 държави-членки така, както го правят в собствената си страна, като използват например същите стандартни договорни условия и същите информационни материали. Поради това предложението би снизило значително за търговците разходите за приважване в съответствие и би дало същевременно на потребителите високо равнище на защита.

Разликата между ръста на националните и трансграничните продажби е особено изразена при продажбите по Интернет, които са с висок ръстов потенциал. Поради това настоящото предложение може да се яви един от основните конкретни резултати за вътрешния пазар между търговците и потребителите.

Правната фрагментарност вследствие използването от страна на държавите-членки на клаузите за минимална хармонизация, съдържащи се в преразглежданите директиви, се констатира от сравнителноправен анализ на прилагането на общностното право в сферата на потребителите във всички 27

държави-членки. Анализът е публикуван в Интернет на адрес: http://ec.europa.eu/consumers/rights/cons_acquis_en.htm#comp

Проучването на Евробарометър от 2008 г. разкрива, че тази правна фрагментарност представлява немалка бариера пред трансграничната търговия.

Настоящото предложение се ограничава до правилата за защита на потребителите при договорите, сключени между търговци и потребители. В него изцяло са хармонизирани всички аспекти на защитата на потребителите, които касаят трансграничната търговия, т.е. аспектите, които за търговците са ключови за изготвянето на стандартните договорни условия и информационните материали, както и за осъществяването на тяхната дейност (т.е. управлението на печалбите при дистанционните и преките продажби).

Поради това предложението е в съответствие с принципа на субсидиарността.

Комисията признава, че подходът за пълна хармонизация, приложен успешно с Директивата за нелоялни търговски практики в сферата на защитата на потребителите, полага ново начало в сферата на договорните права на потребителите. Оттук и необходимостта от съответна комуникационна стратегия, която да разяснява въздействието и ползите от предложението. В допълнение на междуинституционалния диалог с Европейския парламент и Съвета, Комисията възнамерява през идните месеци в различните държави-членки да контактува активно с всички заинтересовани страни.

• Принцип на пропорционалността

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалността поради следните причини.

Предложението урежда само основните аспекти от потребителското договорно право и не засяга по-общите понятия от договорното право като дееспособност за сключване на договори или присъждане на обезщетение.

В съответствие със зелената книга предложението се отнася както до националните, така и до трансграничните договори. Включването на националните сделки в обхвата му е съразмерно спрямо целта за опростяване на регулаторната рамка на Общността, тъй като така се избягва съществуването на двоен режим, който би довел до задълбочаване на фрагментарността и изкривяване на конкуренцията между търговците, търгуващи само на националния пазар и тези, търгуващи и на националния пазар, и зад граница.

Административната тежест за публичните органи би била пренебрежимо малка, тъй като става въпрос единствено за уведомяване на Комисията относно националната съдебна практика по неравноправните договорни клаузи в контекста на процедура по комитология.

Благодарение на пълната хармонизация търговците от Общността, желаещи да разширят бизнеса си зад граница, ще намалят чувствително административните си разходи. Част от дружествата, които търгуват само на националния пазар и не проявяват интерес да се възползват от вътрешния пазар, ще претърпят незначителни загуби поради неголемите еднократни разходи, които трябва да направят при адаптирането си към регулаторните промени. При търговците на

дребно, контактуващи „лице в лице“ с клиентите, неголяма допълнителна тежест може да бъде очаквана при определени видове пряка търговия, например магазини за стоки втора употреба, които се явяват посредници между потребители.

Ако предложението укрепи защитата на потребителите и засили конкуренцията на пазара на дребно чрез предлагането на повече трансгранични оферти, то потребителите ще спечелят от наличието на по-голям избор, по-високо качество и по-ниски цени.

- **Избор на инструменти**

Предложени правни инструменти: директива.

Други средства не биха били подходящи поради следните причини.

Проблемът с фрагментарността на регулаторната рамка на Общността може да бъде преодолян единствено на равнище Общност чрез законодателна инициатива. Саморегулацията или сърегулацията не би могла да разреши проблема с правната фрагментарност.

Директивата е предпочетена пред регламента, тъй като транспонирането ѝ ще осигури по-гладко прилагане на общностното право в съществуващото национално договорно право или потребителски кодекси. Така на държавите-членки ще се даде нужната свобода на преценка да запазят националните си правни концепции и основните принципи на националното договорно право, когато те съответстват на целите на законодателното предложение на Общността. За разлика от един регламент, прилагането на една директива може да произведе единен и последователен набор от закони на национално ниво, като за търговците тези закони са по-лесни за изпълнение и тълкуване, за публичните органи — по-лесни за прилагане, а същевременно съответстват и в по-голяма степен на принципа на субсидиарността.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Разходите за бъдещия Комитет по неравноправните клаузи включват заплатата на един служител, който ще подпомага процеса по комитология, като възнаграждението му ще възлиза на 117 000 евро. Включени са и разходите за пленарната сесия с по един участник от 27-те държави-членки и годишно три заседания, всяко на стойност 20 000 евро.

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

- **Опростяване**

Предложението предвижда опростяване на законодателството.

С предложението значително се опростява общностното право в сферата на потребителите. Чрез сливането на четирите директиви се постига последователност в уреждането на общите аспекти, а несъответствията и дублираните разпоредби се елиминират. Така например, в предложението

последователно са уредени общи аспекти като общи определения, основна преддоговорна информация и основни правила относно договорните аспекти на продажбите, които понастоящем са разпръснати в няколко директиви.

Предложението е включено в постоянната програма на Комисията за актуализиране и опростяване на общностното право и в Работната и законодателна програма на Комисията под номер 2008/SANCO/001.

- **Отмяна на съществуващо законодателство**

Приемането на предложението ще доведе до отмяна на съществуващо законодателство.

- **Клауза за преразглеждане/ревизиране/прекръпяване на действието**

Предложението включва клауза за преразглеждане.

- **Таблица на съответствието**

От държавите-членки се изисква да представят на Комисията текста на националните разпоредби, с които се транспонира директивата, както и таблица на съответствието между тези разпоредби и настоящата директива.

- **Европейско икономическо пространство**

Предложеният акт засяга материя от значение за ЕИП и следователно трябва да обхване и Европейското икономическо пространство.

- **Подробно обяснение на предложението**

В глава I се съдържат общите определения като „потребител“ и „търговец“ и залага принципа за пълна хармонизация.

В глава II се посочват основните данни, които търговците трябва да предоставят преди сключването на всички потребителски договори, както и информационно задължение за посредниците, сключващи договори от името на потребители. В глава III, която се прилага само за договорите от разстояние и тези, сключени извън търговския обект, се предвиждат специални информационни изисквания и урежда последователно правото на отказ (срок, упражняване и действие). Главата визира и стандартен формуляр за отказ, представен в приложение I (Б).

Глава IV изяснява разпоредбите на Директива 99/44/ЕО. В нея е запазен принципът, че за срок от две години търговецът има задължения спрямо потребителя, ако стоките на съответстват на договора. Въвежда се и ново правило, което гласи, че рискът от загуба или повреда на стоките се прехвърля на потребителя едва след като той или посочено от него трето лице, различно от превозвача, физически влезе във владение на стоките.

В глава V като цяло са отразени разпоредбите на Директива 93/13/ЕИО. Тя се прилага за неравноправните договорни клаузи, които не са договаряни индивидуално, например общите договорни условия. Неравноправни клаузи са онези, които създават значителен дисбаланс между правата и задълженията на потребителите и търговците и не са обвързващи за потребителите. За да са гарантира правната сигурност, в директивата се съдържат два списъка с

неравноправни клаузи. В приложение II се съдържа списък с клаузи, които при всички обстоятелства се считат за неравноправни. В приложение III се съдържа списък с клаузи, които се приемат за неравноправни, освен ако търговецът не докаже, че не са. Тези списъци се прилагат във всички държави-членки и могат да бъдат изменяни само чрез процедурата по комитология, предвидена в директивата.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**относно правата на потребителите****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ¹,като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора³,

като имат предвид, че:

- (1) Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект⁴, Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори⁵, Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние⁶, Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции⁷ предвиждат редица договорни права на потребителите.
- (2) Тези директиви са преразгледани в светлината на придобития опит с цел опростяване и актуализиране на приложимите правила, отстраняване на несъответствията и нежеланите нормативни празноти. Преразглеждането показва, че е целесъобразно четирите директиви да бъдат заменени от настоящата единна директива. В съответствие с това настоящата директива следва да предвиди общоприложими правила за общите аспекти и да изостави възприетия от предишните директиви подход за минимална хармонизация, съгласно който държавите-членки могат да запазват или приемат по-строги национални правила.

¹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁴ ОВ L 372, 31.12.1985 г., стр. 31.

⁵ ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29.

⁶ ОВ L 144, 4.6.1997 г., стр. 19. Директива, последно изменена с Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1).

⁷ ОВ L 171, 7.7.1999 г., стр. 12.

- (3) Член 153, параграф 1 и параграф 3, буква а) от Договора предвиждат, че Общността допринася за постигане на високо ниво на защита на потребителите чрез мерките, които приема съгласно член 95 от същия.
- (4) В съответствие с член 14, параграф 2 от Договора вътрешният пазар обхваща пространство без вътрешни граници, в което са гарантирани свободното движение на стоки и услуги и свободата на установяване. Хармонизацията на определени аспекти от потребителското договорно право е необходима с цел утвърждаване на истински вътрешен пазар на потребителите с точен баланс между високо ниво на защита на потребителите и конкурентоспособност на предприятията, като едновременно с това се гарантира спазването на принципа на субсидиарността.
- (5) Потребителите не използват пълноценно трансграничния потенциал на продажбите от разстояние, които следва да бъдат сред основните видими резултати на вътрешния пазар. В сравнение със значителния ръст в националните продажби от разстояние през последните няколко години, ръстът в трансграничните продажби от разстояние остава ограничен. Тази разлика е особено значителна при интернет продажбите, които притежават висок потенциал за растеж. Трансграничният потенциал на договорите, сключени извън търговския обект (преки продажби), се ограничава от няколко фактора, сред които и различните национални правила за защита на потребителите, наложени на индустрията. В сравнение с ръста от последните няколко години в националните преки продажби, и по-специално тези от сектора на услугите (напр. комунални услуги), броят на потребителите, използващи този канал за трансгранични покупки, остава непроменен. В отговор на подобрените бизнес възможности в много държави-членки малките и средни предприятия (в т.ч. и самостоятелните предприемачи) или агентите на дружествата, реализиращи преки продажби, следва да проявяват повече интерес към бизнес възможностите в други държави-членки, особено в пограничните райони. Поради това пълната хармонизация на потребителската информация и на правото на отказ при договорите от разстояние и тези, сключени извън търговския обект, ще спомогне за по-доброто функциониране на вътрешния пазар между търговците и потребителите.
- (6) Законите на държавите-членки, отнасящи се до потребителските договори, показват сериозни различия, които могат в значителна степен да изкривят конкуренцията и да създадат пречки за гладкото функциониране на вътрешния пазар. Съществуващото общностно законодателство относно потребителските договори, сключени от разстояние или извън търговския обект, потребителските стоки и гаранциите, както и законодателството относно неравноправните договорни клаузи установява минимални стандарти за хармонизация на законодателството, които позволяват на държавите-членки да запазят или въведат по-строги мерки, с които да гарантират по-високо ниво на защита на потребителите на своя територия. От друга страна, редица въпроси са уредени непоследователно в различните директиви или не са регламентирани. Различните държави-членки са подхождали различно към тях. В резултат националните разпоредби, с които са приложени директивите относно потребителското договорно право, до голяма степен се различават.
- (7) Тези различия създават значителни бариери на вътрешния пазар, които имат отражение и за бизнеса, и за потребителите. Поради тях за бизнеса, желаещ да

реализира трансгранични продажби на стоки или предоставяне на услуги, се увеличават разходите за приважане в съответствие. От друга страна фрагментарността подкопава доверието на потребителите във вътрешния пазар. Отрицателното въздействие върху доверието на потребителите се засилва поради разликите в нивото на защита на потребителите в Общността. Този проблем е особено остро изразен при новите пазарни явления.

- (8) Пълната хармонизация на някои основни регулаторни аспекти ще увеличи значително правната сигурност както за потребителите, така и за търговците. Както потребителите, така и търговците ще могат да разчитат на една единна регулаторна рамка, изградена върху ясно дефинирани правни понятия, с която се уреждат определени аспекти на договорите между търговци и потребители в Общността. В резултат ще бъдат премахнати бариерите, породени от фрагментарността на правилата, а в тази си област вътрешният пазар ще бъде завършен. Тези бариери могат да бъдат премахнати единствено чрез установяването на единни правила на равнище Общност. Същевременно за потребителите ще се осигури високо общо ниво на защита в цялата Общност.
- (9) Областта, хармонизирана с настоящата директива, следва да обхване определени аспекти на договорите между търговци и потребители. Това са правилата относно информацията, която трябва да бъде предоставена преди сключването на договора и по време на изпълнението му, правото на отказ при договорите, сключени от разстояние или извън търговския обект, специфичните права на потребителите при договорите за продажба и неравноправните клаузи в потребителските договори.
- (10) Разпоредбите на настоящата директива следва да не засягат Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно приложимото право към договорни задължения (Рим I)⁸.
- (11) Съществуващото общностно законодателство относно потребителските финансови услуги съдържа редица правила относно защитата на потребителите. Поради тази причина разпоредбите на настоящата директива обхващат договорите, касаещи финансови услуги, само дотолкова, доколкото това е необходимо с цел запълване на регулаторните празноти.
- (12) Новото определение за договор от разстояние следва да обхваща всички случаи, при които договори за продажба и услуги се сключват, като се използват изключително едно или няколко средства за комуникация от разстояние (като поръчка по пощата, интернет, телефон или факс). Така следва да се създадат равни условия за всички търговци от разстояние. Това следва да подобри и правната сигурност в сравнение със сегашното определение, което изисква наличието на организирана система за продажби от разстояние, поддържана от търговеца, до сключването на договора.
- (13) Конкретните обстоятелства, при които е представена офертата или е уговорен договора, не следва да бъдат от значение за определението на договор, сключен от разстояние. Фактът, че търговецът продава от разстояние само понякога или че използва организирана система, поддържана от трета страна, например онлайн платформа, следва да не лишава потребителите от защита. Аналогично сделка, договорена лице в лице между търговеца и потребителя извън

⁸ ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

търговския обект, следва да се счита за договор от разстояние, ако договорът впоследствие е сключен, като се използват изключително и само средства за комуникация от разстояние като Интернет или телефон. По-опростеното определение на договор от разстояние следва да подобри правната сигурност за търговците и да ги предпази от нелоялна конкуренция.

- (14) Определението на договор, сключен извън търговския обект, следва да бъде договор, сключен при едновременното физическо присъствие на търговеца и на потребителя извън търговския обект, например в дома или работното място на потребителя. Когато средата, в която се извършва сделката, е различна от тази на търговския обект, потребителите са поставени под психологически натиск, независимо дали са поискали посещението на търговеца или не. Освен това, с цел недопускане заобикаляне на правилата, когато контактът с потребителя е осъществен извън търговския обект, договорът, уговорен например в дома на потребителя, но сключен в търговски обект, следва да се разглежда като договор, сключен извън търговския обект.
- (15) Под търговски обекти следва да се разбира обекти под всякаква форма (например магазини или камиони), служещи на търговеца като негово постоянно място за извършване на търговия. Пазарните сергии и панаирни щандове следва да се разглеждат като търговски обекти, въпреки че евентуално се използват временно от търговеца. Други краткосрочно наети обекти, в които търговецът не се е установил (като хотели, ресторанти, конферентни центрове, кинозали, наети от търговци, които не са установени в тях) следва да не се разглеждат като търговски обекти. Аналогично на това всички обществени места, в т.ч. общественият транспорт или обществените обекти, както и частните домове или работните места, следва да не се разглеждат като търговски обекти.
- (16) Определението за траен носител следва да включва по-специално документи на хартия, устройства за съхранение на данни с USB интерфейс, CD-ROM дискове, DVD дискове, карти с памет и твърдия диск на компютъра, върху който е записано съобщението от електронната поща или файл във формат pdf.
- (17) Потребителите следва да имат правото да получат информация преди сключването на договора. Търговците обаче не следва да бъдат задължени да предоставят тази информация, когато тя е ясна от контекста. Така например при една сделка, осъществяваща се в търговски обект, основните характеристики на продукта, самоличността на търговеца и организацията на доставка могат да бъдат ясни от контекста. При сделките от разстояние и извън търговския обект търговецът следва винаги да осигурява информация относно организацията на плащането, доставката, изпълнението и политиката му за разглеждане на рекламации, тъй като тази информация може да не бъде ясна от контекста.
- (18) Търговците следва да бъдат задължени да информират предварително потребителите за всеки начин на организация, който води до плащане на депозит на търговеца от потребителя, включително и начин на организация, при който се блокира определена сума по кредитна или дебитна карта на потребителя.
- (19) При публичните търгове, поради тяхното естество и създадените при този начин на продажба традиции, провеждащият публичния търг може вместо да съобщава пощенския адрес и самоличността на продавача, в чиято полза продава стоките, да посочи на тяхно място своите собствени данни за контакт.

- (20) Потребителят следва да знае дали се договаря с търговец или с посредник, действащ от името на друг потребител, тъй като във втория случай потребителят може да не бъде защитен по настоящата директива. Поради това посредникът следва да информира за това обстоятелство и за последствията от него. В понятието за посредник следва да не се включват търговските онлайн платформи, които не сключват договори от името или за сметка на друга страна.
- (21) При договорите от разстояние информационните изисквания следва да бъдат адаптирани, с цел да бъдат отчетени техническите ограничения на някои носители, например тези за броя знаци върху екраните на някои мобилни телефони или времето ограничение при търговските телевизионни клипове. В този случай търговецът следва да изпълни минимален набор от информационни изисквания и да препрати потребителя към друг източник на информация, например като осигури безплатна телефонна линия или хипертекстова връзка към уебстраница на търговеца, където съответната информация е на пряко разположение и лесно достъпна.
- (22) Тъй като при продажбите от разстояние потребителят не може да види стоката преди сключването на договора, той следва да има право на отказ, което му позволява да се увери в естеството и функционирането на стоките.
- (23) Сроковете за упражняване на правото на отказ, които понастоящем са различна както в различните държави-членки, така и при договорите от разстояние и договорите, сключени извън търговския обект, са причина за правна несигурност и разходи за привеждане в съответствие. Към всички договори от разстояние и договори, сключени извън търговския обект, следва да се прилага един и същи срок за отказ.
- (24) С цел постигане на правна сигурност е целесъобразно Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета от 3 юни 1971 г. за определяне на правилата, приложими за срокове, дати и крайни срокове⁹ да се прилага при изчисляването на сроковете, съдържащи се в настоящата директива. Поради това всички срокове, съдържащи се в настоящата директива, следва да се разбират като изразени в календарни дни.
- (25) Правилата относно договорите от разстояние следва да не засягат разпоредбите относно сключването на електронни договори и подаването на електронни поръчки, предвидени в членове 9 и 11 от Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия).
- (26) Когато потребителят поръча от един и същи търговец повече от една стока, той следва да може да упражни правото си на отказ спрямо всяка от стоките. Ако стоките се доставят поотделно, срокът за упражняване на отказ следва да започва в момента, в който потребителят влезе във фактическо владение на всяка отделна стока. Когато една стока се доставя на отделни партиди или части, срокът за отказ следва да започва в момента, в който потребителят или посочена от него трета страна влезе във фактическо владение на последната партида или част.

⁹ ОВ L 124, 8.6.1971 г., стр. 1.

- (27) Ако търговецът не е информирал потребителя за правото му на отказ преди сключването на договор от разстояние или извън търговския обект, срокът за упражняване правото на отказ следва да бъде удължен. С цел обаче да се гарантира правна сигурност в течение на времето, следва да се въведе тримесечен ограничителен срок, при условие че търговецът е изпълнил изцяло договорните си задължения. Търговецът следва да се разглежда като изпълнил изцяло задълженията си, когато е доставил стоките или изцяло е извършил услугите, поръчани от потребителя.
- (28) Разликите в начина, по който се упражнява правото на отказ в различните държави-членки, пораждаат разходи за търговците, продаващи зад граница. Въвеждането на хармонизиран стандартен формуляр за отказ, който да се използва от потребителите, следва да опрости процеса на отказа и да внесе правна сигурност. Поради тези причини държавите-членки следва да се въздържат от добавяне на каквито и да било изисквания по оформлението на стандартния за цялата Общност формуляр, например такива, свързани с размера на шрифта.
- (29) Тъй като опитът сочи, че много потребители и търговци предпочитат да използват за комуникация уебсайта на търговеца, следва да съществува възможност търговецът да предложи на потребителя алтернативата да попълни онлайн формуляр за отказ. В този случай търговецът следва по електронна поща незабавно да потвърди получаването му.
- (30) В случай на отказ търговецът следва да възстанови всички получени от потребителя суми, включително тези за разходите на търговеца за доставка на стоките до потребителя.
- (31) Част от потребителите упражняват правото си на отказ след като са използвали стоките до степен над необходимата, за да се уверят в тяхното естество и функциониране. В такъв случай потребителят следва да носи отговорност за евентуално понижената стойност на стоките. С цел да се увери в естеството и функционирането на една стока, потребителят следва да борави с нея или да я изпробва така, както това би му било разрешено в магазин. Например потребителят следва само да пробва дадена дреха и не следва да му бъде разрешено да я носи. С цел да се гарантира ефективността на правото на отказ при договорите за услуги, по-специално за строително-ремонтни работи, които не са спешни и по отношение на които потребителите могат да станат обект на продажби под голям натиск, като впоследствие услугите бъдат извършени незабавно и преди изтичането на срока за упражняване на отказ, потребителите следва да не заплащат за такива услуги.
- (32) С цел да се избегнат случаи, при които търговецът възстановява разходите на потребител, който не е върнал стоките, от потребителя следва да се изисква да върне стоките не по-късно от четиринадесет дни, след като е информирал търговеца за решението си да се откаже.
- (33) Прямо правото на отказ следва да съществуват някои изключения, например в случаите, когато правото на отказ би било неуместно с оглед естеството на продукта. Това е валидно например за вина, доставяни много след сключването на договор със спекулативен характер, при който стойността зависи от пазарните колебания („vin en primeur“).

- (34) Освен това, в случаи на сключени от разстояние договори за услуги, чието изпълнение започва по време на срок за отказ (например файлове с данни, изтеглени от потребителя през този срок), би било некоректно на потребителя да се позволи да се откаже, след като е ползвал услугата изцяло или отчасти. Поради това потребителят, с неговото изрично предварително съгласие, следва да губи правото си на отказ в момента, в който започне изпълнението на договора.
- (35) Комисията установи някои основни потребителски проблеми в сектора на жилищните подобрения, при които потребителите са поставени под силен натиск да поръчват скъпи строително-ремонтни работи. Приложното поле на правилата за информиране и отказ следва да бъде изяснено и разширено, с цел в него да попадне и този вид договор. Изключени от приложното поле на правилата за информиране и отказ, приложими към договорите от разстояние и договорите, сключени извън търговския обект, следва да бъдат само договорите за прехвърляне на права върху недвижима собственост.
- (36) Прилагането на право на отказ може да бъде неуместно за определени услуги, свързани с хотелско настаняване, транспорт и развлечения. Сключването на съответните договори предполага резервирането на капацитет, чието оползотворяване би затруднило търговеца, ако се въведе право на отказ. Поради това тези договори от разстояние следва да не бъдат обхванати от разпоредбите относно информирането на потребителите и правото на отказ.
- (37) С оглед опростяване и предоставяне на правна сигурност правото на отказ следва да се прилага към всички видове договори, сключени извън търговския обект, освен при строго определени обстоятелства, които лесно могат да бъдат доказани. Поради това правото на отказ следва да не се прилага при спешни ремонти в жилището на потребителя, при които подобно право на отказ би било несъвместимо със спешната обстановка, както и при системи за доставка по домовете от супермаркети, които дават възможност на потребителите да избират храни, напитки и други стоки за текущо потребление в домакинството през уебсайта на супермаркета и да ги получават в дома си. Тези стоки са с неголяма стойност и се купуват редовно от потребителите за ежедневна консумация или употреба в домакинството и поради това следва да не бъдат обект на право на отказ. Основните потребителски трудности и основните спорове с търговци са свързани с доставката на стоки, включително загуба или повреда на стоки по време на транспортиране, както и просрочена или частична доставка. Следователно е целесъобразно националните правила за доставка и прехвърляне на риска да бъдат изяснени и хармонизирани.
- (38) В контекста на потребителските продажби доставката на стоки може да се осъществи по разнообразни начини. Гъвкавостта, необходима, за да бъдат отчетени тези разлики, може да бъде осигурена само от правило, по отношение на което е разрешена свободна дерогация. Потребителят следва да бъде защитен от всички рискове за загуба или повреда на стоките по време на транспортирането им, организирано или осъществявано от търговеца. Въведеното правило относно прехвърлянето на риска следва да не се прилага в случаите, когато потребителят неоснователно забавя влизането във владение на стоките (например когато потребителят не прибира стоките си от пощенската станция в срока, определен от нея). При тези обстоятелства потребителят следва

да поеме риска от загуба или влошаване на състоянието на стоките след момента на доставката, договорен с търговеца.

- (39) Търговецът следва да отговаря пред потребителя, в случай че стоките не съответстват на договора. Следва да се счита, че стоките съответстват на договора, ако те отговарят на няколко условия, отнасящи се най-вече до качествата им. Качеството и характеристиките, които потребителите в разумна степен могат да очакват, ще зависи *inter alia* от това дали стоките са нови или втора употреба, както и от техния очакван срок на експлоатация.
- (40) Ако стоката не съответства на договора, потребителят следва да има възможността на първо място да изиска от търговеца последният по свой избор да поправи стоките или да ги замени, освен ако не докаже, че тези корективни мерки са незаконосъобразни, изпълнението им е невъзможно или те налагат непропорционални усилия от негова страна. Усилията на търговеца следва да бъдат определени обективно, като се вземат предвид направените от търговеца разходи за коригиране липсата на съответствие, стойността на стоките и значимостта на липсата на съответствие. Липсата на резервни части следва да не бъде основателна причина за оправдаване на това търговецът да не коригира липсата на съответствие в разумен срок или без да прави непропорционални усилия.
- (41) Потребителят следва да не заплаща за разходи за коригиране липсата на съответствие, по-специално пощенски разходи и разходи за труд и материали. Освен това потребителят следва да не компенсира търговеца за ползването на дефектните стоки.
- (42) Когато търговецът откаже или за пореден път не коригира липсата на съответствие, потребителят следва да има правото свободно да избере която и да е от съществуващите корективни мерки. Отказът на търговеца може да бъде изричен или мълчалив, в смисъл, че търговецът не отговаря на или игнорира искането на потребителя да коригира липсата на съответствие.
- (43) С Директива 1999/44/ЕО на държавите-членки беше разрешено да определят срок от поне два месеца, по време на който потребителят трябва да информира търговеца за евентуална липса на съответствие. Разминаващото се законодателство за транспониране създаде пречки пред търговията. Следователно е необходимо тази регулаторна възможност да се премахне и правната сигурност да бъде подобрена като потребителите се задължат да информират търговеца за липсата на съответствие в срок от два месеца от датата на нейното установяване.
- (44) Някои търговци и производители предлагат на потребителите търговски гаранции. За да се гарантира, че потребителите не биват подвеждани, търговските гаранциите следва да съдържат определени данни, включително срок на гаранцията, териториален обхват и изявление, че търговската гаранция не накърнява законните права на потребителя.
- (45) Необходимо е потребителите да бъдат защитени срещу неравноправните договорни клаузи, които не са договаряни индивидуално, например общите договорни условия. Правилата относно неравноправните клаузи следва да не се прилагат за клаузи, които потребителят е приел след преговори. Възможността да се избират различни договорни клаузи, изготвени от търговеца или от трета страна от името на търговеца, следва да не се разглежда като преговори.

- (46) Разпоредбите относно неравноправните договорни клаузи следва да не се прилагат за договорните клаузи, които пряко или косвено отразяват задължителни законови или регулаторни разпоредби на държавата-членка, които са в съответствие със законодателството на Общността. По подобен начин клаузите, които отразяват принципите и разпоредбите на международни конвенции, по които Общността или държавите-членки са страни, по-специално в сферата на транспорта, следва да не бъдат обект на теста за неравнопоставеност.
- (47) Потребителските договори следва да бъдат написани на ясен, разбираем език и да бъдат четливи. Търговците следва да имат свобода да избират вида или размера на шрифта, който да се използва за написването на договорните клаузи. На потребителя следва да се даде възможност да прочете клаузите, преди да сключи договора. Такава възможност може да бъде дадена на потребителя, като при поискване му се предоставят клаузите (за договори в търговския обект) или те му се осигурят по друг начин (например на уебсайта на търговеца за договорите от разстояние) или като към формуляра за поръчка бъдат прикачени стандартните условия (за договори извън търговския обект). Търговецът следва да потърси изричното съгласие на потребителя за всяко допълнително плащане извън възнаграждението за основното договорено задължение на търговеца. Заключаването на наличие на съгласие посредством използването на системи, предполагащи отказът да бъде изрично изразен, например предварително отбелязани онлайн полета, следва да бъде забранено.
- (48) При преценката за добросъвестност специално внимание следва да се обърне на силата на позицията, от която преговаря всяка договаряща се страна, на това дали потребителят е бил подтикнат да приеме условието и дали стоките или услугите са продадени или предоставени по нарочна поръчка от страна на потребителя. Изискването за добросъвестност може да бъде изпълнено от търговеца, когато той постъпва добросъвестно и равнопоставено с другата страна, чиито законни интереси той следва да отчита.
- (49) За целите на настоящата директива следва да не се прави оценка нито на равнопоставеността на клаузите, които описват основния предмет на договора, нито на съотношението качество—цена на доставяните стоки или услуги, освен в случаите, когато тези клаузи не отговарят на изискванията за прозрачност. Основният предмет на договора и съотношението качество—цена обаче следва да бъдат взети под внимание, когато се оценява равнопоставеността на други клаузи. Например в застрахователните договори клаузите, които ясно определят или очертават застрахователния риск и отговорността на застрахователя, следва да не подлежат на оценка, тъй като тези ограничения се отчитат при изчисляване на застрахователната премия, заплащана от потребителя.
- (50) С цел да се гарантира правната сигурност и да се подобри функционирането на вътрешния пазар, директивата следва да съдържа два списъка с неравноправни клаузи. Приложение II съдържа списък с клаузи, които при всички обстоятелства следва да се считат за неравноправни. Приложение III съдържа списък с клаузи, които следва да се считат за неравноправни, освен ако търговецът не докаже обратното. Тези списъци следва да се прилагат във всички държави-членки.
- (51) Мерките, необходими за прилагането на настоящата директива, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за

установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията¹⁰.

- (52) По-специално Комисията следва да бъде оправомощена да изменя приложения II и III относно договорните клаузи, считани за или разглеждани като неравноправни. Тъй като тези мерки са с общо приложение и са предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, те трябва да бъдат приети в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, предвидена в член 5а от Решение 1999/468/ЕО.
- (53) Правомощието на Комисията да изменя приложения II и III следва да се използва, за да се гарантира последователно прилагане на правилата относно неравноправните клаузи, като към приложенията се добавят договорни клаузи, които следва да се считат за неравноправни при всички обстоятелства или които следва да бъдат считани за неравноправни, освен ако търговецът не докаже обратното.
- (54) Държавите-членки могат да използват всяко понятие от националното договорно право, което отговаря на желаната цел неравноправните договорни клаузи да не бъдат обвързващи за потребителя.
- (55) Държавите-членки следва да гарантират, че националните им съдилища или административни органи разполагат с адекватни и ефективни средства, за да наложат включването на неравноправни клаузи в потребителските договори да бъде преустановено.
- (56) В съответствие с Договора, директивата предвижда високо ниво на защита на потребителите. Настоящата директива по никакъв начин не пречатства търговците да предлагат на потребителите договорености, които надхвърлят защитата, осигурявана от настоящата директива.
- (57) На лицата или организациите, за които съгласно националното законодателство се счита, че имат законен интерес да защитават договорните права на потребителите, следва да се дадат законови средства за възбуждане на производство било то пред съдебна инстанция или пред административния орган, компетентен да взема решения по жалби или да образува съответното съдебно производство.
- (58) Необходимо е държавите-членки да определят санкции за нарушения на разпоредбите на настоящата директива и да гарантират тяхното изпълнение. Санкциите следва да бъдат ефективни, пропорционални и с възпиращ ефект.
- (59) Потребителят не бива да бъде лишаван от защитата, предоставена му от настоящата директива. Когато към договора е приложено правото на трета страна, следва да се прилага Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно приложимото право към договорни задължения (Рим I), с цел да се определи дали за потребителя се запазва защитата, осигурявана от настоящата директива.
- (60) Европейската комисия ще потърси най-целесъобразния начин, по-който да гарантира, че всички потребители са осведомени за правата си в обекта, в който се осъществява продажбата.

¹⁰ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

- (61) Тъй като доставянето на непоръчани стоки по домовете, при което потребителите получават непоръчани от тях стоки или услуги, е забранено с Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“)¹¹, но за него не е предвидено договорно средство за правна защита, е необходимо с настоящата директива да бъде въведено договорно средство за правна защита, с което потребителят да се освобождава от всякаква насрещна престация за такива непоръчани доставки.
- (62) С Директива 2002/58/ЕО вече са уредени нежеланите съобщения и е предвидено високо ниво на защита на потребителите. Съответните разпоредби по същия въпрос, съдържащи се в член 10 от Директива 97/7/ЕО, следва да бъдат заличени.
- (63) Целесъобразно е настоящата директива да бъде преразгледана, в случай че се установят бариери пред вътрешния пазар. Преразглеждането може да доведе до предложение на Комисията за изменение на директивата, което може да включва изменения в други законови актове за защита на потребителите, отразяващи ангажимента в Стратегията на Комисията за политика за защита на потребителите да прави преглед на достиженията на правото на Общността, с цел постигане на висока степен на единна защита на потребителите.
- (64) Директиви 85/577/ЕИО, 93/13/ЕИО и 97/7/ЕО и Директива 1999/44/ЕО следва да бъдат отменени.
- (65) Тъй като целите на настоящата директива не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и следователно могат да бъдат по-добре постигнати на общностно равнище, Общността може да приеме мерки, в съответствие с принципа на субсидиарността, посочен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, посочен в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за отстраняване на бариерите пред вътрешния пазар и за достигане на високо общо ниво на защита на потребителите.
- (66) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз,

¹¹ ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Глава I

Предмет, определения и приложно поле

Член 1 Предмет

Целта на настоящата директива е да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар и да постигне високо ниво на защита на потребителите, като сближи някои аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно договорите между потребители и търговци.

Член 2 Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- (1) „потребител“ означава всяко физическо лице, което участва в договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива, с цели, които са извън неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия;
- (2) „търговец“ означава всяко физическо или юридическо лице, което участва в договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива, с цели във връзка с неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия, както и всяко лице, което действа от името и/или за сметка на търговеца;
- (3) „договор за продажба“ означава всеки договор за продажбата на стоки от търговец на потребител, включително всеки договор със смесена цел, обект на който са и стоки, и услуги;
- (4) „стоки“ означава всяка движима материална вещ, с изключение на:
 - а) стоките, продавани при принудително изпълнение или други мерки от оправомощен от закона орган;
 - б) вода и газ, когато не се предлагат за продажба в ограничен обем или определено количество;
 - в) електроенергия;
- (5) „договор за услуга“ означава всеки договор, различен от договор за продажба, чрез който от търговец се предоставя услуга на потребител;
- (6) „договор от разстояние“ означава всеки договор за продажба или услуга, при който търговецът използва за сключването на договора изключително и само едно или няколко средства за комуникация от разстояние;
- (7) „средство за комуникация от разстояние“ означава всяко средство, което може, без едновременното физическо присъствие на търговеца и

потребителя, да бъде използвано за сключването на договор между тези страни;

- (8) „договор извън търговския обект“ означава:
- а) всеки договор за продажба или услуга, сключен извън търговския обект с едновременното физическо присъствие на търговеца и потребителя или всеки договор за продажба или услуга, за който при същите обстоятелства е направена оферта от потребителя, или
 - б) всеки договор за продажба или услуга, сключен в търговския обект, но договорен извън търговския обект, при едновременното физическо присъствие на търговеца и потребителя.
- (9) „търговски обект“ означава:
- а) всеки недвижим или движим обект за търговия на дребно, включително сезонни обекти за търговия на дребно, в който търговецът осъществява постоянно дейността си, или
 - б) пазарни сергии и панаирни щандове, на които търговецът осъществява дейността си редовно или временно;
- (10) „траен носител“ означава всеки инструмент, който позволява на потребителя или на търговеца да съхранява информация, адресирана лично до него, по начин, достъпен за бъдещо ползване за период от време, достатъчен предвид предназначението на информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация;
- (11) „формуляр за поръчка“ означава инструмент, с който се определят договорните клаузи и който се подписва от потребителя с оглед сключване на договор извън търговския обект;
- (12) „продукт“ означава всяка стока или услуга, включително недвижимо имущество, права и задължения;
- (13) „финансова услуга“ означава всяка услуга от банково, кредитно, застрахователно, лично пенсионно, инвестиционно или платечно естество;
- (14) „дължима професионална грижа“ означава стандарт на специални умения и грижа, за който в разумна степен може да се очаква да бъде приложен от търговеца към потребителите и който е съизмерим с честната пазарна практика и/или с общия принцип на добросъвестност в сферата на дейност на търговеца;
- (15) „търг“ означава метод на продажба, при който стоки или услуги се предлагат от търговеца чрез процедура за получаване на конкурентни оферти, която може да включва използването на средства за комуникация от разстояние и при която предложилият най-високата цена е длъжен да закупи стоките или услугите. Сделка, сключена въз основа на оферта с фиксирана цена, въпреки дадената на потребителя възможност да я сключи чрез процедура с наддаване, не е търг;
- (16) „публичен търг“ означава метод на продажба, при който стоки или услуги се предлагат от търговеца на потребители, които присъстват или имат възможност да присъстват лично на търга, чрез процедура на

конкурентно наддаване, ръководена от провеждащ търга, като предложилият най-висока цена е длъжен да закупи стоките;

- (17) „производител“ означава производител на стоки, вносител на стоки на територията на Общността или всяко лице, което претендира да бъде производител като поставя своето име, търговска марка или друг отличителен знак върху стоките;
- (18) „търговска гаранция“ означава всеки ангажимент от страна на търговеца или производителя („гаранта“) към потребителя да възстанови заплатената цена или да замени или ремонтира стоки, или да предостави сервизно обслужване за тях, по какъвто и да било начин, ако те не отговарят на спецификациите, посочени в заявлението за предоставяне на търговска гаранция или в съответната реклама, съществуваща към или преди момента на сключване на договора;
- (19) „посредник“ означава търговец, който сключва договор от името или за сметка на потребителя;
- (20) „допълнителен договор“ означава договор, чрез който потребителят придобива стоки или услуги във връзка с договор от разстояние или договор извън търговския обект, като тези стоки и услуги се предоставят от търговеца или от трета страна въз основа на договореност между третата страна и търговеца.

Член 3 *Приложно поле*

1. Настоящата директива се прилага при условията и до степента, предвидени в разпоредбите ѝ, към договори за продажба и услуги, сключени между търговец и потребител.
2. Настоящата директива се прилага за финансовите услуги само по отношение на някои договори извън търговския обект, предвидени в членове 8—20, неравноправните договорни клаузи, предвидени в членове 30—39, и общите разпоредби, предвидени в членове 40—46, във връзка с член 4 относно пълната хармонизация.
3. За договорите, попадащи в приложното поле на Директива 94/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹² и на Директива 90/314/ЕИО на Съвета¹³, се прилагат само членове 30—39 относно неравноправните договорни клаузи във връзка с член 4 относно пълната хармонизация.
4. Членове 5, 7, 9 и 11 не засягат разпоредбите относно информационните изисквания, съдържащи се в Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁴ и Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁵.

¹² ОВ L 280, 29.10.1994 г., стр. 83.

¹³ ОВ L 158, 23.6.1990 г., стр. 59.

¹⁴ ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36.

¹⁵ ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1.

Член 4
Пълна хармонизация

Държавите-членки нямат право да запазват или въвеждат в своето национално право разпоредби, отклоняващи се от заложените в настоящата директива, включително по-строги или по-снизходителни разпоредби, с които да гарантират различно ниво на защита на потребителите.

Глава II

Информация за потребителите

Член 5
Общи информационни изисквания

1. Преди сключването на всеки договор за продажба или услуги търговецът предоставя на потребителя следната информация, ако тя не е ясна от контекста:
 - а) основните характеристики на продукта, до степен, уместна предвид средството за комуникация и продукта;
 - б) селищен адрес и самоличност на търговеца, например неговото търговско наименование и, когато е приложимо, селищен адрес и самоличност на търговеца, от чието име той действа;
 - в) цената с включени данъци или, когато естеството на продукта е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начинът, по който тя се изчислява, както и, когато е целесъобразно, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси или, когато тези такси не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, обстоятелството, че такива допълнителни такси могат да бъдат дължими;
 - г) организацията на плащане, доставка, изпълнение и политиката за разглеждане на жалби, в случай на отклонения от изискванията за дължима професионална грижа;
 - д) наличието на право на отказ, когато то е приложимо;
 - е) наличието на сервизно обслужване след продажбата и условията за него, както и търговски гаранции, където това е приложимо;
 - ж) срока на договора, когато това е приложимо, или, ако договорът е безсрочен, условията за неговото прекратяване;
 - з) минималния срок, за който потребителят има задължения по договора, когато това е приложимо;
 - и) наличието на депозити или други финансови гаранции, които се заплащат или дават от потребителя по искане на търговеца, и условията по тях.
2. При публичните търгове информацията от параграф 1, буква б) може да бъде заменена със селищния адрес и самоличността на провеждащия търга.
3. Информацията, посочена в параграф 1, представлява неотменна част от договора за продажба или услуга.

Член 6
Непредоставяне на информация

1. Ако търговецът не спази информационните изисквания относно допълнителните такси, посочени в член 5, параграф 1, буква в), потребителят не заплаща тези допълнителни такси.
2. Без да се засягат разпоредбите на член 7, параграф 2, член 13 и член 42, последствията от всяко нарушение на член 5 се определят в съответствие с приложимото национално право. Държавите-членки предвиждат в своето национално право ефективни средства за правна защита в договорното право за всяко нарушение на член 5.

Член 7
Специални информационни изисквания за посредниците

1. Преди сключването на договора посредникът уведомява потребителя, че действия от името или за сметка на друг потребител и че сключеният договор няма да бъде разглеждан като договор между потребителя и търговеца, а като договор между двама потребители и като такъв няма да попада в приложното поле на настоящата директива.
2. За посредник, който не изпълни задължението по параграф 1, се счита, че е сключил договора от свое име.
3. Настоящият член не се прилага за публични търгове.

Глава II

Информация за потребителите и право на отказ при договори от разстояние и договори извън търговския обект

Член 8
Приложно поле

Настоящата глава се прилага за договорите от разстояние и договорите извън търговския обект.

Член 9
Информационни изисквания за договорите от разстояние и договорите извън търговския обект

Що се отнася до договорите от разстояние или договорите извън търговския обект, търговецът предоставя следната информация, която е неделима част от договора:

- а) във всички случаи информацията, посочена в членове 5 и 7 и чрез дерогация от член 5, параграф 1, буква г), организацията на плащането, доставката и изпълнението;
- б) когато се прилага право на отказ, условията и процедурите за неговото упражняване в съответствие с приложение I;

- в) в случай че не съвпада със селищния му адрес, селищния адрес на мястото на стопанска дейност на търговеца (когато е приложимо — на търговеца, от чието име той действа), към което потребителят може да адресира евентуални жалби;
- г) съществуването на кодекси на поведение и начина, по който те могат да бъдат получени, когато е приложимо;
- д) възможността за използване на доброволно уреждане на споровете, където е приложимо;
- е) обстоятелството, че договорът ще бъде сключен с търговец, в резултат на което потребителят ще се ползва от защитата, осигурена от настоящата директива.

Член 10

Изисквания относно формата на договорите извън търговския обект

1. По отношение на договорите извън търговския обект, информацията, предвидена в член 9, се представя във формуляра за поръчка на ясен и разбираем език и четливо написана. Формулярът за поръчка включва стандартния формуляр за отказ, посочен в приложение I, част Б.
2. Договорът извън търговския обект е валиден единствено, ако потребителят подпише формуляр за поръчка, като в случаите, когато формулярът за поръчка не е на хартия, потребителят получи копие от формуляра за поръчка върху друг траен носител.
3. Държавите-членки нямат право да налагат други изисквания относно формата освен тези, предвидени в параграфи 1 и 2.

Член 11

Изисквания относно формата на договорите от разстояние

1. По отношение на договорите от разстояние, информацията, предвидена в член 9, буква а), се представя или предоставя на потребителя преди сключването на договора на ясен и разбираем език и четливо написана, по начин, уместен за използваното средство за комуникация от разстояние.
2. В случай че търговецът направи телефонно обаждане до потребителя с цел сключване на договор от разстояние, той трябва да уведоми за самоличността си и за търговската цел на обаждането в началото на разговора с потребителя.
3. Ако договорът е сключен с помощта на носител, който предоставя ограничено пространство или време за представяне на информацията, търговецът осигурява преди сключването на договора върху конкретния носител най-малкото информацията относно основните характеристики на продукта и общата цена, посочени в член 5, параграф 1, букви а) и в). Останалата информация, посочена в членове 5 и 7, се осигурява от търговеца на потребителя по подходящ начин в съответствие с параграф 1.
4. Потребителят получава потвърждение за пълната информация, посочена в член 9, букви а) — е), върху траен носител в разумен срок след сключването на договор от разстояние или най-късно в момента на доставка на стоките или при

започване изпълнението на услугата, освен ако информацията вече не е представена на потребителя върху траен носител преди сключването на договора от разстояние.

5. Държавите-членки нямат право да налагат други изисквания относно формата освен тези, предвидени в параграфи 1—4.

Член 12

Продължителност и начало на срока за отказ

1. Потребителят разполага със срок от четиринадесет дни за отказ от договор от разстояние или договор извън търговския обект, без да изтъква каквито и да било мотиви.
2. В случая на договор извън търговския обект, срокът за отказ започва да тече от деня, в който потребителят подпише формуляра за поръчка или, в случай, когато формулярът за поръчка не е на хартия, когато получи копие от формуляра за поръчка върху друг траен носител.
В случая на договор от разстояние за продажбата на стоки, срокът за отказ започва да тече от деня, в който потребителят или трета страна, различна от превозвача и посочена от потребителя, влезе във фактическо владение на всяка от поръчаните стоки.
В случая на договор от разстояние за предоставяне на услуги, срокът за отказ започва да тече от деня на сключване на договора.
3. Посоченият в параграф 1 срок е спазен, ако съобщението относно упражняването на правото на отказ е изпратено от потребителя преди края на този срок.
4. Държавите-членки нямат право да забраняват на страните да изпълняват задълженията си по договора по време на срока за отказ.

Член 13

Непредоставяне на информация относно правото на отказ

Ако търговецът в нарушение на член 9, буква б), член 10, параграф 1 и член 11, параграф 4, не е осигурил на потребителя информация относно правото за отказ, срокът за отказ изтича три месеца след като търговецът изцяло е изпълнил останалите свои договорни задължения.

Член 14

Упражняване на правото на отказ

1. Потребителят информира търговеца за решението си да се откаже, като върху траен носител направи изявление, адресирано до търговеца и формулирано в свободен текст от потребителя, или като използва стандартния формуляр за отказ, съдържащ се в приложение I, част Б.
Държавите-членки нямат право да предвиждат други изисквания относно формата на стандартния формуляр за отказ.

2. При договорите от разстояние, сключени по Интернет, търговецът има право в допълнение към възможностите, посочени в параграф 1, да предостави на потребителя възможността електронно да попълни и подаде стандартния формуляр за отказ на уебсайта на търговеца. В такъв случай търговецът изпраща незабавно по електронна поща на потребителя съобщение за потвърждение получаването на такъв отказ.

Член 15
Последствия от отказа

Упражняването на правото на отказ прекратява задълженията на страните:

- а) да изпълнят договора от разстояние или договора извън търговския обект или
- б) да сключат договор извън търговския обект в случаите, когато потребителят е направил оферта.

Член 16
Задължения на търговеца в случай на отказ

1. Търговецът възстановява всички суми, получени от потребителя, в тридесетдневен срок от деня, в който получи съобщението за.
2. При договорите за продажба търговецът има правото да не възстановява суми докато не получи или не си прибере обратно стоките или потребителят не представи доказателства, че е върнал стоките, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.

Член 17
Задължения на потребителя в случай на отказ

1. При договорите за продажба, при които фактическото владение на стоките е прехвърлено на потребителя или, по негово искане — на трета страна, преди изтичането на срока за отказ, потребителят връща стоките или ги предава на търговеца или на лице, упълномощено от търговеца да ги получи, в четиринадесетдневен срок от деня, в който потребителят съобщи отказа си на търговеца, освен ако търговецът не предложи сам да прибере стоките.
Потребителят заплаща единствено преките разходи по връщането на стоките, освен ако търговецът не се е съгласил да покрие тези разходи.
2. Потребителят носи отговорност за понижена стойност на стоките единствено в следствие на боравене с тях, различно от необходимото, за да се увери в естеството и функционирането на стоките. Потребителят не носи отговорност за понижена стойност на стоките в случаите, когато търговецът не е уведомил за правото на отказ в съответствие с член 9, буква б). При договорите за услуги, при които се прилага правото на отказ, потребителят не заплаща, нито изцяло, нито отчасти, за услугите, извършени по време на срока за отказ.

Член 18

Последици от упражняването на правото на отказ върху допълнителните договори

1. Без да се засяга разпоредбата на член 15 от Директива 2008/48/ЕО, ако потребителят в съответствие с членове 12—17 упражни правото си на отказ от договор от разстояние или договор извън търговския обект, всички допълнителни договори се прекратяват автоматично без разходи за потребителя.
2. Държавите-членки предвиждат подробни правила относно прекратяването на такива договори.

Член 19

Изключения от правото на отказ

1. При договорите от разстояние правото на отказ не се прилага по отношение на следните:
 - а) услуги, при които изпълнението е започнало с изричното предварително съгласие на потребителя преди изтичането на четиринадесетдневния срок, посочен в член 12;
 - б) доставка на стоки или услуги, чиято цена се променя в зависимост от колебанията на финансовия пазар, които не могат да бъдат контролирани от търговеца;
 - в) доставка на стоки, изработени по спецификация на потребителя или недвусмислено персонализирани или които бързо влошават качеството си или губят валидността си;
 - г) доставка на вино, чиято цена е договорена при сключването на договора за продажба, като доставката може да бъде осъществена единствено след срока, посочен в член 22, параграф 1, като действителната ѝ стойност зависи от колебанията на пазара, които не могат да бъдат контролирани от търговеца;
 - д) доставка на запечатани аудио- или видеозаписи или компютърен софтуер, които потребителят е разпечатал;
 - е) доставка на вестници, периодични издания и списания;
 - ж) услуги, свързани с игри и лотарии;
 - з) договори, сключени по време на търг.
2. При договорите извън търговския обект правото на отказ не се прилага по отношение на следните:
 - а) договори за доставка на храни, напитки и други стоки за текущо потребление в домакинството, избрани предварително от потребителя чрез средство за комуникация от разстояние и физически доставени в дома, жилището или работното място на потребителя от търговец, който обичайно продава такива стоки в собствения си търговски обект;
 - б) договори, при които потребителят, с цел да отговори на възникнала извънредна ситуация, е поискал незабавно изпълнение от страна на търговеца; ако в такъв случай търговецът предоставя или продава

допълнителни услуги или стоки, различни от тези, които са строго необходими за преодоляване на извънредната ситуация, в която е попаднал потребителят, правото на отказ се прилага за тези допълнителни услуги или стоки;

- в) договори, при които потребителят специално е поискал от търговеца чрез средство за комуникация от разстояние да посети дома му с цел поправка или поддръжка на собствеността му; ако в такъв случай търговецът предоставя услуги в допълнение на специално поисканите от потребителя или стоки, различни от сменните части, необходими за осъществяване на поддръжката или на поправката, правото на отказ се прилага за тези допълнителни услуги или стоки.

3. Страните могат да се договорят да не прилагат параграфи 1 и 2.

Член 20

Договори от разстояние и договори извън търговския обект, за които се прилагат изключения

1. Членове 8—19 не се прилагат за договори от разстояние и договори извън търговския обект:
 - а) за продажба на недвижимо имущество или отнасящи се до други имуществени права във връзка с недвижимо имущество, с изключение на наемните отношения и строителните работи, отнасящи се до недвижимо имущество;
 - б) сключени чрез автомати за продажба или автоматизирани търговски обекти;
 - в) сключени с телекомуникационни оператори чрез платени обществени телефони за целите на ползването на последните;
 - г) за доставка на храни или напитки от търговец при чести и редовни разносни обиколки на даден квартал в близост до търговския обект на търговеца.
2. Членове 8—19 не се прилагат за договори извън търговския обект, отнасящи се до:
 - а) застраховане,
 - б) финансови услуги, чиято цена зависи от колебания на финансовия пазар, които са извън контрола на търговеца и които могат да настъпят по време на срока за отказ, определени в член 6, параграф 2, буква а) от Директива 2002/65/ЕО¹⁶ и
 - в) кредити, които попадат в приложното поле на Директива 2008/48/ЕО.
3. Членове 8—19 не се прилагат за договорите от разстояние за осигуряване на хотелско настаняване, транспорт, услуги по отдаване на автомобили под наем, кетъринг, развлечения, що се отнася до договорите, в които е предвидена конкретна дата или срок на изпълнение.

¹⁶ ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16.

Глава IV

Други специални права на потребителите при договорите за продажба

Член 21

Приложно поле

1. Разпоредбите на настоящата глава се прилагат за договорите за продажба. Без да се засягат разпоредбите на член 24, параграф 5, в случаите на договори със смесено предназначение, чийто предмет са и стоки, и услуги, настоящата глава се прилага само за стоките.
2. Разпоредбите на настоящата глава се прилагат и за договори за доставка на стоки, чиято направа или чието производство предстои.
3. Разпоредбите на настоящата глава не се прилагат за резервните части, заменени от търговеца, в случаите когато той отстранява липсата на съответствие у стоките чрез поправка съгласно член 26.
4. Държавите-членки имат право да решат да не прилагат настоящата глава за продажбата на стоки втора употреба на публични търгове.

Член 22

Доставка

1. Освен ако страните на са се споразумели друго, търговецът доставя стоките, като прехвърля фактическото владение на стоките на потребителя или на трета страна, различна от превозвача и посочена от потребителя, в срок не по-дълъг от тридесет дни от деня на сключване на договора.
2. В случаите, когато търговецът не изпълни задължението си да достави стоките, потребителят има правото да му бъдат възстановени евентуално заплатените суми в срок от седем дни от датата на доставка, предвидена в параграф 1.

Член 23

Прехвърляне на риска

1. Рискът от загуба или повреда на стоките се прехвърля на потребителя в момента, в който той или трета страна, различна от превозвача и посочена от потребителя, влезе във фактическо владение на стоките.
2. Посоченият в параграф 1 риск се прехвърля на потребителя в момента на доставката, договорен между страните, ако потребителят или трета страна, различна от превозвача и посочена от потребителя, не е предприел разумно очакваните стъпки за влизане във фактическо владение на стоките.

Член 24

Съответствие с договора

1. Търговецът доставя стоките в съответствие с договора за продажба.
2. За доставените стоки се счита, че са в съответствие с договора за продажба, ако отговарят на следните условия:

- a) отговарят на даденото от продавача описание и притежават качествата на стоките, представени от продавача пред потребителя под формата на мостра или образец;
 - б) годни са за конкретната употреба, желана от потребителя и съобщена от него на търговеца при сключването на договора и приета от търговеца;
 - в) годни са за обичайната употреба, за която обикновено служат стоките от същия вид или
 - г) показват качествата и действието, обичайни за стоките от същия вид, които потребителят може в разумна степен да очаква, като се има предвид естеството на стоките и евентуалните публични изявления относно конкретните характеристики на стоките, направени от търговеца, производителя или негов представител, по-специално в реклами или върху етикетите.
3. Не се счита за липса на съответствие по смисъла на настоящия член, ако при сключването на договора потребителят е знаел или в разумна степен следва да е знаел за липсата на съответствие, или ако липсата на съответствие се дължи на материали, предоставени от потребителя.
4. Търговецът не е обвързан с публични изявления като посочените в параграф 2, буква г), ако докаже, че е било налице някое от следните положения:
- a) търговецът не е знаел или логично не е могъл да знае за въпросното изявление;
 - б) към момента на сключването на договора изявлението е било коригирано;
 - в) решението на потребителя да закупи стоките не би могло да бъде повлияно от изявлението.
5. Всяка липса на съответствие, породена от неправилния монтаж на стоките, се счита за липса на съответствие на самите стоки, ако монтажът съставлява част от договора за продажба и стоките са монтирани от търговеца или на негова отговорност. Същото е валидно и ако стока, предназначена да бъде монтирана от потребителя, е монтирана от потребителя и неправилният ѝ монтаж се дължи на недостатък на инструкцията за монтаж.

Член 25

Законни права — отговорност за липсата на съответствие

Търговецът отговаря пред потребителя за всяка липса на съответствие, която съществува към момента, в който рискът се прехвърля на потребителя.

Член 26

Корективни мерки при липса на съответствие

1. Съгласно разпоредбите на параграфи 2—5, в случаите, когато стоките на съответстват на договора, потребителят има правото:
 - a) липсата на съответствие да бъде отстранена чрез поправка или замяна,
 - б) цената да бъде намалена,
 - в) договорът да бъде анулиран.

2. Търговецът отстранява липсата на съответствие, като по свой избор поправя ли заменя стоката.
3. В случаите, когато търговецът докаже, че отстраняването на липсата на съответствие чрез поправка или замяна е незаконно, невъзможно или би му коствало непропорционални усилия, потребителят може да избере дали цената да му бъде намалена или договорът да бъде анулиран. Усилията на търговеца са непропорционални, ако му налагат разходи, които са прекомерни в сравнение с намалението на цената или анулирането на договора, като се има предвид стойността на стоките, ако същите не показваха липса на съответствие и степента на евентуалната липса.
Потребителят има право да анулира договора само ако липсата на съответствие не е незначителна.
4. Потребителят има правото да използва всяка корективна мярка, която е на разположение съгласно параграф 1, когато е налице някое от следните положения:
 - а) търговецът скрито или явно е отказал да отстрани липсата на съответствие;
 - б) търговецът не е отстранил липсата на съответствие в разумен срок;
 - в) търговецът се е опитал да отстрани липсата на съответствие, като е причинил с това значителни неудобства на потребителя;
 - г) същият дефект се е появил отново и повече от веднъж за кратък период от време.
5. За значителните неудобства за потребителя и разумния срок, необходим на търговеца, за да отстрани липсата на съответствие, се прави оценка, като се има предвид естеството на стоките или употребата, за която потребителят ги е придобил в съответствие с член 24, параграф 2, буква б).

Член 27

Разходи и обезщетения

1. Потребителят има правото липсата на съответствие да бъде отстранена без разходи от негова страна.
2. Без да се засягат разпоредбите на настоящата глава, потребителят може да претендира за обезщетения за всички претърпени загуби, за които не са приложени корективни мерки съгласно член 26.

Член 28

Срокове и доказателствена тежест

1. Търговецът носи отговорност съгласно член 25 за случаите, когато липсата на съответствие бъде установена до две години след прехвърлянето на риска към потребителя.
2. В случаите, когато търговецът е отстранил липсата на съответствие чрез замяна, той носи отговорност съгласно член 25 в случаите, когато липсата на съответствие бъде установена до две години от момента, в който потребителят

или трета страна, посочена от него, влезе във фактическо владение на заменените стоки.

3. При стоките втора употреба търговецът и потребителят могат да се договорят за по-кратък срок на отговорност, но не по-малко от една година.
4. За да се възползва от правото си по член 25, потребителят информира търговеца за липсата на съответствие в двумесечен срок от датата, на която е установил липсата на съответствие.
5. Освен ако не се докаже друго, всяка липса на съответствие, която бъде установена в срок от шест месеца след прехвърлянето на риска на потребителя, се счита за съществувала към този момент, освен ако такава презумпция не е несъвместима с естеството на стоките или с естеството на несъответствието.

Член 29

Търговски гаранции

1. Търговската гаранция е задължителна за гаранта при условията, посочени в заявлението за предоставяне на гаранция. Ако липсва заявление за предоставяне на гаранция, търговската гаранция е задължителна при условията, посочени относно търговската гаранция при рекламиране.
2. Заявлението за предоставяне на гаранция се изготвя на ясен, разбираем език и трябва да бъде четливо. То включва следното:
 - а) законни права на потребителя, предвидени в член 26, и ясно заявление, че търговската гаранция не накърнява тези права,
 - б) определяне на съдържанието на търговската гаранция и условията за предявяване на претенции, по-специално срок, териториален обхват и наименование и адрес на гаранта,
 - в) без да се засягат разпоредбите на членове 32 и 35 и на приложение III, точка 1, буква й), уточнение, когато е приложимо, че търговската гаранция не може да бъде прехвърляна на следващ купувач.
3. При поискване от страна на потребителя, търговецът предоставя заявлението за търговската гаранция на траен носител.
4. Несъответствието с параграф 2 или параграф 3 не засяга валидността на гаранцията.

Глава V

Права на потребителите относно договорните клаузи

Член 30

Приложно поле

1. Разпоредбите на настоящата глава се прилагат за договорни клаузи, изготвени предварително от търговеца или от трета страна, които потребителят е приел без да има възможността да повлияе на тяхното съдържание, особено когато те са част от предварително изготвен стандартен договор.

2. Обстоятелството, че потребителят е имал възможност да повлияе на съдържанието на определени аспекти на договорни клаузи или на конкретна клауза, не изключва прилагането на разпоредбите на настоящата глава за останалите договорни клаузи, които представляват част от договора.
3. Разпоредбите на настоящата глава не се прилагат за договорни клаузи, отразяващи задължителни законови или нормативни разпоредби, които са в съответствие със законодателството на Общността и разпоредбите или принципите на международните конвенции, по които Общността или държавите-членки са страни.

Член 31

Изисквания за прозрачност на договорните клаузи

1. Договорните клаузи се формулират на ясен, разбираем език и трябва да бъдат четливи.
2. Договорните клаузи се предоставят на потребителя по начин, който му дава реална възможност да се запознае с тях преди сключването на договора, като се отчита в достатъчна степен използваното средство за комуникация.
3. Търговецът трябва да потърси изричното съгласие на потребителя за всяко допълнително плащане извън възнаграждението, предвидено за основното договорно задължение на търговеца. Ако търговецът не е получил изричното съгласие на потребителя, а е сключил, че такова е налице, като е използвал възможности по подразбиране, които потребителят трябва да отхвърли, за да избегне допълнително плащане, потребителят има право заплатените суми да му бъдат възстановени.
4. Държавите-членки се въздържат от това да налагат изисквания относно оформлението що се отнася до начина, по който договорните клаузи са формулирани или са предоставени на потребителя.

Член 32

Общи принципи

1. В случаите, когато дадено договорно условие не е включено в приложение II или II, държавите-членки гарантират, че то се счита за неравноправно, ако, в разрез с изискването за добросъвестност, причинява значителен дисбаланс в произтичащите от договора права и задължения на страните, в ущърб на потребителя.
2. Без да се засягат разпоредбите на членове 34 и 38, преценката за неравноправността на едно условие се прави, като се отчита естеството на продуктите, за които е сключен договорът, и се вземат предвид всички съпътствали договора обстоятелства към момента на неговото сключване, както и всички останали клаузи на договора или на друг договор, от който зависи първият. Когато се прави преценка за равноправността на едно условие, компетентният национален орган взема предвид и начина, по който договорът е написан и съобщен на потребителя от търговеца в съответствие с член 31.
3. Параграфи 1 и 2 не се прилагат за преценка на основния предмет на договора или за преценка на адекватността на възнаграждението, предвидено за

основното договорно задължение на търговеца, при условие че търговецът изпълнява изцяло изискванията на член 31.

Член 33

Доказателствена тежест

Когато търговецът твърди, че едно договорно условие е индивидуално уговорено, доказателствената тежест пада върху него.

Член 34

Клаузи, считани за неравноправни при всякакви обстоятелства

Държавите-членки гарантират, че договорните клаузи, посочени в списъка от приложение II, се считат за неравноправни при всякакви обстоятелства. Списъкът с договорни клаузи се прилага във всички държави-членки и може да бъде изменен единствено в съответствие с член 39, параграф 2 и член 40.

Член 35

Клаузи, за които се предполага, че се неравноправни

Държавите-членки гарантират, че договорните клаузи, посочени в списъка от точка 1 на приложение III, се считат за неравноправни, освен ако търговецът не докаже, че същите са равноправни в съответствие с член 32. Списъкът с договорни клаузи се прилага във всички държави-членки и може да бъде изменен единствено в съответствие с член 39, параграф 2 и член 40.

Член 36

Тълкуване на клаузите

1. При наличие на съмнение относно смисъла на определено условие, то се тълкува най-благоприятно за потребителя.
2. Настоящото правило не се прилага в контекста на процедурите, предвидени в член 38, параграф 2.

Член 37

Действие на неравноправните договорни клаузи

Неравноправните договорни клаузи не обвързват потребителя. Договорът остава обвързващ за страните, при условие че може да остане в сила без неравноправните клаузи.

Член 38

Прилагане на законодателството по отношение на неравноправните договорни клаузи

1. Държавите-членки гарантират, че в интерес на потребителите и конкурентите съществуват подходящи и ефективни мерки за предотвратяване на употребата на неравноправни клаузи в договори, сключени от търговци с потребители.

2. По-специално лицата или организациите, които съгласно националното право имат законен интерес от защитата на потребителите, могат да подават иски в съдилищата или административните органи за получаване на решение дали договорните клаузи, съставени за общо ползване, са неравноправни.
3. Държавите-членки дават правомощия на съдилищата или административните органи да прилагат целесъобразни и ефективни средства, с които да не позволяват на търговците да продължават да използват клаузи, за които е установено, че са неравноправни.
4. Държавите-членки гарантират, че правните действия, посочени в параграфи 2 и 3, могат да бъдат насочени поотделно или заедно, в зависимост от националните процесуални закони, срещу няколко търговеца от един и същи икономически сектор или срещу техните сдружения, които използват или препоръчват използването на същите или подобни по смисъл общи договорни условия.

Член 39

Преразглеждане на клаузите от приложения II и III

1. Държавите-членки нотифицират пред Комисията клаузите, за които компетентните национални органи са установили, че са неравноправни и за които считат, че са от значение с оглед изменението на настоящата директива, предвидено в параграф 2.
2. В светлината на нотификациите, получени съгласно параграф 1, Комисията изменя приложения II и III. Мерките, предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 40, параграф 2.

Глава VI

Общи разпоредби

Член 40

Комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по неравноправните договорни клаузи в потребителските договори (наричан по-долу „Комитета“).
2. При позоваване на настоящия параграф се прилагат член 5а, параграфи 1—4 и член 7 от Решение 1999/468/ЕО¹⁷, при спазване на разпоредбите на член 8 от него.

¹⁷ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23. Решение, изменено с Решение 2006/512/ЕО (ОВ L 200, 22.7.2006 г., стр. 11).

Член 41
Прилагане

1. Държавите-членки гарантират съществуването на адекватни и ефективни средства за гарантиране на съответствие с настоящата директива.
2. Средствата, посочени в параграф 1, включват разпоредби, по силата на които един или няколко от следните органи, определени от националното законодателство, могат да сезират, съгласно националното законодателство, съдилищата или компетентните административни структури с цел да се обезпечи прилагане на националното законодателство, в изпълнение на настоящата директива:
 - а) обществени структури или техни представители;
 - б) организации на потребителите, които имат законен интерес от защитата на потребителите;
 - в) професионални организации, заинтересувани от предприемането на действия.

Член 42
Санкции

1. Държавите-членки установяват правила относно санкциите, приложими спрямо нарушения на националните разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива, и предприемат всички необходими мерки за гарантиране на тяхното изпълнение. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи.
2. Държавите-членки нотифицират пред Комисията приетите разпоредби най-късно до датата, посочена в член 46, и незабавно нотифицират Комисията за всички последващи изменения, отнасящи се до тези санкции.

Член 43
Императивен характер на директивата

Ако приложимото към договора право е правото на държава-членка, потребителите нямат право да се отказват от правата, дадени им от настоящата директива.

Член 44
Информация

Държавите-членки предприемат подходящи мерки за информиране на потребителите за националните разпоредби, с които е транспонирана настоящата директива, и, когато е необходимо, насърчават търговците и възприелите кодекси лица да информират потребителите за своите кодекси за поведение.

Член 45
Непоръчани стоки или услуги

Потребителят е освободен от представянето на всякаква насрещна престация в случай на непоръчани доставки на продукт, забранени с член 5, параграф 5 и точка 29 от приложение I към Директива 2005/29/ЕО. Отсъствието на отговор от страна на потребителя след такава непоръчана доставка не представлява израз на съгласие.

Член 46
Транспониране

1. Държавите-членки приемат и публикуват най-късно до [осемнадесет месеца след датата на влизане в сила] законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текстовете на тези разпоредби и прилагат таблица на съответствието между разпоредбите и настоящата директива.

Те прилагат тези разпоредби считано от [две години след датата на влизането ѝ в сила].

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условиата и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Глава VII
Заклучителни разпоредби

Член 47
Отмяна

Директиви 85/577/ЕИО, 93/13/ЕИО и 97/7/ЕО и Директива 1999/44/ЕО, изменени с директивите, изброени в приложение IV, се отменят.

Позоваванията на отменените директиви се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение V.

Член 48
Преразглеждане

Комисията преразглежда настоящата директива и докладва на Европейския парламент и на Съвета не по-късно от [да се въведе същата дата като тази от член 46, параграф 1, втората алинея + пет години].

Ако е необходимо, Комисията прави предложения за адаптирането на директивата според промените в областта. Комисията може да поиска информация от държавите-членки.

Член 49
Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 50
Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО УПРАЖНЯВАНЕТО НА ПРАВОТО НА ОТКАЗ

A. Информация, която се посочва във формуляра за отказ

1. Наименование, селищен адрес и адрес на електронна поща на търговеца, на когото трябва да бъде изпратен формулярът за отказ.
2. Изявление, че потребителят има право да се откаже от договора и че това негово право може да бъде упражнено чрез изпращане на формуляра за отказ, посочен по-долу, върху траен носител на търговеца, посочен в параграф 1:
 - а) за договори извън търговския обект — в срок от четиринадесет дни след като потребителят подпише формуляра за поръчка;
 - б) за договори от разстояние — в срок от четиринадесет дни след като потребителят или посочено от него трето лице, различно от превозвача, влезе във фактическо владение на стоките;
 - в) за договори за услуги от разстояние:
 - в срок от четиринадесет дни след сключване на договора, когато потребителят не е дал предварително изричното си съгласие изпълнението на договора да започне преди изтичането на четиринадесетдневния срок;
 - в срок, който изтича при започване изпълнението на договора, когато потребителят е дал предварително изричното си съгласие изпълнението на договора да започне преди изтичането на четиринадесетдневния срок.
3. При всички договори за продажба — изявление, информиращо потребителя за времевите срокове и организацията на връщането на стоките на търговеца и условията за възстановяване на заплатените суми съгласно член 16 и член 17, параграф 2.
4. За договорите от разстояние, сключени по Интернет, — изявление, че потребителят може по електронен път да попълни и подаде стандартния формуляр за отказ на уебсайта на търговеца и че незабавно ще получи по електронна поща от търговеца съобщение, потвърждаващо получаването на формуляра за отказ.
5. Изявление, че потребителят може да използва формуляра за отказ, съдържащ се в част Б.

Б. Образец на формуляр за отказ

(попълнете и изпратете настоящия формуляр единствено ако желаете да се откажете от договора)

- До:
- С настоящото уведомявам/уведомяваме*, че се отказвам/отказваме* от сключения от мен/нас* договор за покупка на следните стоки* /предоставяне на следната услуга*
- Поръчано на*/ получено на*

– Име на потребителя(ите)

- Адрес на потребителя(ите)
- Подпис на потребителя(ите) (само в случай че настоящият формуляр се изпраща в писмен вид)
- Дата

*Ненужното се зачерква.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ, СЧИТАНИ ЗА НЕРАВНОПРАВНИ ПРИ ВСЯКАКВИ ОБСТОЯТЕЛСТВА

Неравноправни при всички обстоятелства са договорните клаузи, които имат за предмет или чието действие е следното:

- а) освобождаване от отговорност или ограничаване на отговорността на търговеца в случай на смърт или телесна повреда на физическо лице, причинена на потребителя от пропуск на търговеца;
- б) ограничаване на задължението на търговеца да изпълнява задълженията, поети от негови агенти, или обвързване на задълженията му с определено условие, което зависи изключително от търговеца;
- в) изключване или възпрепятстване на правото на потребителя да предявява иски или да използва други средства за правна защита, по-специално посредством поставяне на изискване потребителят да предава споровете на арбитраж, който не се урежда от закон;
- г) ограничаване на средствата за доказване на разположение на потребителя или налагане на доказателствената тежест, която съгласно приложимото право следва да пада върху търговеца, на потребителя;
- д) даване право на търговеца да определя еднолично дали доставените стоки и предоставените услуги са в съответствие с договора, или даване изключително право на търговеца да тълкува клаузите на договора.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ДОГОВОРНИ КЛАУЗИ, ЗА КОИТО СЕ ПРЕДПОЛАГА, ЧЕ СА НЕРАВНОПРАВНИ

1. Предполага се, че са неравноправни договорните клаузи, които имат за предмет или чието действие е следното:
 - а) изключване или ограничаване на законните права на потребителя спрямо търговеца или друга страна по договора при пълно или частично неизпълнение или неточно изпълнение на договорни задължения от страна на търговеца, включително и възможността потребителят да прихване свой дълг към търговеца от свой иск срещу него;
 - б) допускане търговецът да задържи плащане на потребителя, когато последният не сключи или не изпълни договора, без да дава на потребителя правото да бъде обезщетен със същата по размер сума, ако търговецът не сключи или не изпълни договора;
 - в) поставяне на изискване потребител, който не изпълни задълженията си, да заплати обезщетение, което значително надвишава претърпените от търговеца вреди;
 - г) допускане търговецът да прекрати договора по своя воля, когато същото право не е дадено на потребителя;
 - д) даване на права на търговеца да прекрати безсрочен договор без разумно предизвестие, освен в случаите, когато потребителят е извършил сериозно нарушение на договора;
 - е) автоматично подновяване на срочен договор, в случай че потребителят не съобщи друго желание и необходимост потребителят да даде дълго предизвестие, за да прекрати договора в края на всеки период на подновяване;
 - ж) допускане търговецът да увеличи договорената с потребителя цена, когато договорът е сключен без на потребителя да се дава правото да го прекрати;
 - з) задължаване на потребителя да изпълни всичките си задължения, когато търговецът не изпълнява всички свои задължения;
 - и) предоставяне на търговеца на възможността да прехвърли задълженията си по договора без съгласието на потребителя;
 - й) ограничаване на правото на потребителя да препродава стоките чрез ограничаване прехвърлянето на търговската гаранция, предоставяна от търговеца;
 - к) даване право на търговеца едностранно да изменя клаузите на договора, включително и характеристиките на продукта или услугата;
 - л) едностранно изменение на договорни клаузи, съобщени на потребителя чрез траен носител, чрез онлайн договорни клаузи, с които потребителят не се е съгласил.
2. Точка 1, буква д) не се прилага за клаузи, с които доставчикът на финансова услуга си запазва правото да прекрати едностранно без предизвестие безсрочен

договор, при условие че доставчикът е задължен незабавно да информира другата страна или страни по договора за това.

3. Точка 1, буква ж) не се прилага за

- а) сделки с прехвърлими ценни книжа, финансови инструменти и други продукти или услуги, при които цената е свързана с колебания на котировките или индексите на фондовата борса или с курс на финансовия пазар, които търговецът не контролира;
- б) договори за покупка или продажба на чужда валута, пътнически чекове или международни парични нареждания в чужда валута;
- в) клаузи за индексиране на цената, когато такива са законосъобразни, при условие че начинът на промяна на цената е описан изрично.

4. Точка 1, буква к) не се прилага за

- а) клаузи, според които доставчик на финансови услуги си запазва правото да промени изплащания от потребителя или получаван от него лихвен процент или размера на други такси за финансови услуги без предизвестие при наличие на основателна причина, при условие че доставчикът е задължен при първа възможност да информира другата страна или страни по договора за това, а те са в правото си незабавно да разтрогнат договора;
- б) сделки с прехвърлими ценни книжа, финансови инструменти и други продукти или услуги, при които цената е свързана с колебания на котировките или индексите на фондовата борса или с курс на финансовия пазар, които търговецът не контролира;
- в) договори за покупка или продажба на чужда валута, пътнически чекове или международни парични нареждания в чужда валута;
- г) клаузи, съгласно които търговецът си запазва правото едностранно да променя клаузите на безсрочен договор, при условие че е задължен да информира потребителя, като му даде разумно предизвестие, а потребителят има правото да прекрати договора.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV
Отменени директиви и списък на последователните изменения
(посочени в член 47)

- Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект ОВ L 372, 31.12.1985, стр. 31.
- Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29.
- Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ОВ L 144, 4.6.1997 г., стр. 19.
- Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16.
- Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 29.
- Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.
- Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ОВ L 171, 7.7.1999 г., стр. 12.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТВИЕТО

Стара номерация на Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект	Стара номерация на Директива 1993/13/ЕЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори	Стара номерация на Директива 1997/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние	Стара номерация на Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции	Нова номерация в настоящата директива
Член 1 ¹⁸				
	Член 1, параграф 1 ¹⁹			
	Член 1, параграф 2 (заменен)			Член 30, параграф 3
		Член 1 ²⁰		
			Член 1, параграф 1 ²¹	
			Член 1, параграф 2, буква а) (заменен)	Член 2, точка 1
			Член 1, параграф 2, буква б) ²²	Член 2, точка 4
				Член 21, параграф 3
			Член 1, параграф 2, буква в)	Член 2, точка 2

¹⁸ Заменен по същество от член 3 и член 8 във връзка с член 2, точка 8.

¹⁹ Заменен по същество от член 1.

²⁰ Заменен по същество от член 1.

²¹ Заменен по същество от член 1.

²² Изменен по същество от член 21, параграф 4.

Стара номерация на Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект	Стара номерация на Директива 1993/13/ЕЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори	Стара номерация на Директива 1997/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние	Стара номерация на Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции	Нова номерация в настоящата директива
			Член 1, параграф 2, буква г)	Член 2, точка 18
			Член 1, параграф 2, буква д) (заменен)	Член 2, точка 19
			Член 1, параграф 2, буква е)	Заличен
			Член 1, параграф 3 (заменен)	Член 21, параграф 4
			Член 1, параграф 4	Член 21, параграф 2
Член 2 (заменен)				Член 2, точка 1
				Член 2, точка 2
	Член 2, буква а)			Заличен
	Член 2, буква б) (заменен)			Член 2, точка 1
	Член 2, буква в) (заменен)			Член 2, точка 2
		Член 2, параграф 1 (заменен)		Член 2, точка 6
		Член 2, параграф 2 (заменен)		Член 2, точка 1

Стара номерация на Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект	Стара номерация на Директива 1993/13/ЕЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори	Стара номерация на Директива 1997/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние	Стара номерация на Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции	Нова номерация в настоящата директива
		Член 2, параграф 3 (заменен)		Член 2, точка 2
		Член 2, параграф 4, първо изречение (заменен)		Член 2, точка 7
		Член 2, параграф 4, второ изречение		Заличен
		Член 2, параграф 5		Заличен
			Член 2, параграф 1	Член 24, параграф 1
				Член 22
			Член 2, параграф 2	Член 24, параграф 2
			Член 2, параграф 3	Член 24, параграф 3
			Член 2, параграф 4	Член 24, параграф 4
			Член 2, параграф 5	Член 24, параграф 5
Член 3, параграф 1				Заличен

Стара номерация на Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект	Стара номерация на Директива 1993/13/ЕЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори	Стара номерация на Директива 1997/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние	Стара номерация на Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции	Нова номерация в настоящата директива
Член 3, параграф 2, буква а) (заменен)				Член 20, параграф 1, буква а)
Член 3, параграф 2, буква б) (заменен)				Член 20, параграф 1, буква г)
Член 3, параграф 2, буква в) (заменен)				Член 12, параграф 2
Член 3, параграф 2, буква г)				Член 20, параграф 2, буква а)
Член 3, параграф 2, буква д)				Член 20, параграф 2, буква б)
Член 3, параграф 3 ²³				
	Член 3, параграф 1			Член 32, параграф 1 ²⁴
	Член 3, параграф 2, първа алинея (заменен)			Член 30, параграф 1

²³ Заменен по същество от член 3 и член 8 във връзка с член 2, точка 8.

²⁴ Във връзка с член 30, параграф 1.

Стара номерация на Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект	Стара номерация на Директива 1993/13/ЕЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори	Стара номерация на Директива 1997/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние	Стара номерация на Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции	Нова номерация в настоящата директива
	Член 3, параграф 2, втора алинея			Член 30, параграф 2
	Член 3, параграф 2, трета алинея			Член 33
	Член 3, параграф 3 (заменен)			Член 34
				Член 35
		Член 3, параграф 1, първо тире (заменен)		Член 3, параграф 2
		Член 3, параграф 1, второ тире		Член 20, параграф 1, буква б)
		Член 3, параграф 1, трето тире (заменен)		Член 20, параграф 1, буква в)
		Член 3, параграф 1, четвърто тире (заменен)		Член 20, параграф 1, буква а)

Стара номерация на Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект	Стара номерация на Директива 1993/13/ЕЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори	Стара номерация на Директива 1997/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние	Стара номерация на Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции	Нова номерация в настоящата директива
		Член 3, параграф 1 ²⁵ , пето тире (заменен)		
		Член 3, параграф 2, първо тире (заменен)		Член 20, параграф 1, буква г)
		Член 3, параграф 2, второ тире (заменен)		Член 20, параграф 3
			Член 3, параграф 1 (заменен)	Член 25
				Член 23
			Член 3, параграф 2 (заменен)	Член 26, параграф 1
Член 4, първо изречение (заменен)				Член 9
Член 4, второ изречение (заменен)				Член 10
	Член 4, параграф 1 (заменен)			Член 32, параграф 2

²⁵

Частично заменен от член 19, параграф 1, буква з).

Стара номерация на Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект	Стара номерация на Директива 1993/13/ЕЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори	Стара номерация на Директива 1997/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние	Стара номерация на Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции	Нова номерация в настоящата директива
	Член 4, параграф 2 (заменен)			Член 32, параграф 3
		Член 4, параграф 1, буква а) (заменен)		Член 5, параграф 1, буква б)
		Член 4, параграф 1, буква б) (заменен)		Член 5, параграф 1, буква а)
		Член 4, параграф 1, буква в) (заменен)		Член 5, параграф 1, буква в)
		Член 4, параграф 1, буква г) (заменен)		Член 5, параграф 1, буква в)
		Член 4, параграф 1, буква д) (заменен)		Член 9, параграф 1, буква а)
Член 5, параграф 1 (заменен)				Член 12
				Член 14
Член 5, параграф 2 (заменен)				Член 15
				Член 16

Стара номерация на Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект	Стара номерация на Директива 1993/13/ЕЕС относно неравноправните клаузи в потребителските договори	Стара номерация на Директива 1997/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние	Стара номерация на Директива 1999/44/ЕО относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции	Нова номерация в настоящата директива
				Член 17
	Член 5, първо изречение (заменен)			Член 31
	Член 5, второ и трето изречение			Член 36
Член 6 (заменен)				Член 43
	Член 6, параграф 1			Член 37
	Член 6, параграф 2			Заличен
Член 7 ²⁶				
	Член 7, параграф 1			Член 38, параграф 1
	Член 7, параграф 2 (заменен)			Член 38, параграф 2

Стара номерация на приложението към Регламент (ЕО) № 2006/2004 за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на

Да се чете като позоваване на

²⁶ Заменен по същество от член 16 и член 17.

законодателството за защита на потребителите	
Параграфи 2, 6, 8 и 11	Настоящата директива

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. **НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО:**

Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно правата на потребителите

2. **РАМКА УД/БД (УПРАВЛЕНИЕ ПО ДЕЙНОСТИ / БЮДЖЕТ ПО ДЕЙНОСТИ)**

Политика за потребителите

3. **БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ**

3.1. **Бюджетни редове (оперативни редове и свързаните с тях редове за техническа и административна помощ – предишни редове Б.А), включително наименованията им:**

XX0101: за покриване на разходите за възнаграждения на длъжностните лица

XX010211: за покриване на разходите за работа на комитета

3.2. **Продължителност на дейността и на финансовото отражение:**

От 2011 г. (т.е. година n = 2011) без определена продължителност

Бюджетът цели да покрие разходите за бъдещия Комитет по неравноправните клаузи в потребителските договори, който предстои да бъде създаден, както е оповестено в директивата, след приемането ѝ от Европейския парламент и от Съвета:

1 администратор (еквивалент на пълно работно време) с 117 000 EUR (в съответствие със специфичните насоки), който да подпомага процедурата по комитология.

Разходи за пленарното заседание, с по един участник от 27-те държави-членки. Предвидени 3 срещи годишно, оценени на 20 000 EUR всяка. Възможно е действителните разходи за срещите и честотата на срещите да се нуждаят от преразглеждане, в зависимост от необходимите за комитологията структури и от окончателния вид на директивата, след приемането ѝ от Съвета и от Европейския парламент.

3.3. **Бюджетни характеристики:**

Бюджетен ред	Вид разход		Нов	Принос на ЕАСТ	Принос на страни кандидатки	Функция във финансовата перспектива
XX 0101	Задълж.	Едногодишни ²⁷	НЕ	НЕ	НЕ	5
XX 010211	Незадълж.	Едногодишни ²⁸	НЕ	НЕ	НЕ	5

²⁷ Едногодишни бюджетни кредити, по-нататък наричани ЕБК.

²⁸ Едногодишни бюджетни кредити, по-нататък наричани ЕБК.

4. ОБОБЩЕНИЕ НА РЕСУРСИТЕ

4.1. Финансови средства

4.1.1. Обобщение на бюджетните кредити за поети задължения (БКПЗ) и бюджетните кредити за плащания (БКП)

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Вид разход	Раздел №		Година n (2011)	n + 1 (2012)	n + 2 (2013)	n + 3 (2014)	n + 4 (2015)	n+5 и по-нататък 2016 г. и след това	Общо
------------	----------	--	-----------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--	------

Оперативни разходи²⁹

Бюджетни кредити за поети задължения (БКПЗ)	8.1.	а							
Бюджетни кредити за плащания (БКП)		б							

Административни разходи в рамките на референтната сума³⁰

Техническа и административна помощ (ЕБК)	8.2.4.	в							
--	--------	---	--	--	--	--	--	--	--

ОБЩА РЕФЕРЕНТНА СУМА

Бюджетни кредити за поети задължения		а+ в							
Бюджетни кредити за плащания		б+ в							

Административни разходи, които не са включени в референтната сума³¹

Човешки ресурси и свързани с тях разходи (ЕБК)	8.2.5.	г	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	0.702
Административни разходи, без човешките ресурси и свързаните с тях разходи, изключени от референтната сума (ЕБК)	8.2.6.	д	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.360

Общо индикативна стойност на интервенцията

ОБЩО БКПЗ, включително разходите за човешки ресурси		а+ в+ г+ д	0.177	0.177	0.177	0.177	0.177	0.177	1.062
---	--	---------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

²⁹ Разходи, които не спадат към глава xx 01 от съответния дял xx.

³⁰ Разходи в рамките на статия xx 01 04 от дял xx.

³¹ Разходи в рамките на глава xx 01, различни от статии xx 01 04 или xx 01 05.

ОБЩО включително разходите за човешки ресурси	БКП	б + в + г + д	0.177	0.177	0.177	0.177	0.177	0.177	1.062
--	------------	------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Данни за съфинансирането: неприложимо

Ако в предложението е предвидено съфинансиране от държави-членки или други структури (моля посочете кои), в таблицата по-долу следва да се посочи очакваният размер на това съфинансиране (могат да се добавят допълнителни редове, ако се предвижда съфинансирането да се осигури от различни структури):

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Съфинансираща структура		Годи на n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n+5 и по-нататък	Общо
.....	е							
ОБЩО включително съфинансирането	БКПЗ, а + в + г + д + е							

4.1.2. Съвместимост с финансовото планиране

- Предложението е съвместимо със съществуващото финансово планиране.
- Предложението ще се нуждае от повторно планиране на съответните функции във финансовата перспектива.
- Във връзка с предложението може да се наложи прилагане на разпоредбите на Междуинституционалното споразумение³² (т.е. инструмент за гъвкавост или преразглеждане на финансовата перспектива).

4.1.3. Финансово отражение върху приходите

- Предложението няма финансови отражения върху приходите
- Предложението има финансово отражение – неговият ефект е следният:

в млн. евро (до един знак след десетичната запетая)

Бюджетен ред	Приход	Преди действието [година n-1]	Ситуация след действието					
			[Годи на n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5] ³³
	а) Приходи в абсолютно отношение							
	б) Промяна в приходите	Δ						

³²

Вж. точки 19 и 24 от Междуинституционалното споразумение.

³³

Следва да бъдат добавени допълнителни колони, ако е необходимо, т.е. ако продължителността на дейността надхвърля 6 години.

- 4.2. **Човешки ресурси (еквивалент на пълно работно време) (включително длъжностни лица, временно нает и външен персонал) - вж. за повече информация точка 8.2.1.**

Годишни потребности	Година n (2011)	n + 1 (2012)	n + 2 (2013)	n + 3 (2014)	n + 4 (2015)	n+5 и по-нататък к 2016 г. и след това
Общо човешки ресурси	1	1	1	1	1	1

5. ХАРАКТЕРИСТИКИ И ЦЕЛИ

- 5.1. **Нужда, която трябва да се посрещне в краткосрочен или дългосрочен план**
Неприложимо.

- 5.2. **Добавена стойност въз основа на участието на Общността, съответствие на предложението с други финансови инструменти и възможно полезно взаимодействие**

Неприложимо.

- 5.3. **Цели, очаквани резултати и свързани с тях индикатори на предложението в контекста на рамката за управлението по дейности (УД)**

Неприложимо.

- 5.4. **Метод за изпълнение (индикативен)**

- Централизирано управление**
- пряко от Комисията
 - непряко чрез делегиране на:
 - изпълнителни агенции
 - структури, създадени от Общностите, в съответствие с член 185 от Финансовия регламент
 - национални органи в публичния сектор/органи в сферата на обществените услуги
 - Поделено или децентрализирано управление**
 - с държави-членки
 - с трети страни
 - Съвместно управление с международни организации (моля, уточнете)**

Коментари по темата:

6. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

6.1. Система за мониторинг

Осигуряване и разпространение сред държавите-членки и службите на Комисията на редовни доклади от заседанията на Комитета.

6.2. Оценка

6.2.1. Оценка ex ante

Неприложимо.

6.2.2. Предприети мерки след междинна оценка/оценка ex-post (изводи от подобен опит в миналото)

Неприложимо.

6.2.3. Условия и честота на бъдещи оценки

Оценка на функционирането на Комитета ще бъде направена след 5 години.

7. МЕРКИ ЗА БОРБА С ИЗМАМИТЕ

Неприложимо.

8. ДАННИ ЗА РЕСУРСИТЕ

8.1. Цели на предложението, изразени като финансов разход

Бюджетни кредити за поети задължения в млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

(предоставят се наименования на цели, действия и резултати)	Вид резултат	Средна стойност на разходите	Година n (2011)		Година n+1 (2012)		Година n+2 (2013)		Година n+3 (2014)		Година n+4 (2015)		Година n+5 и последващи 2016 г. и след това		ОБЩО	
			Брой на резултатите	Общи разходи	Брой на резултатите	Общи разходи	Брой на резултатите	Общи разходи	Брой на резултатите	Общи разходи	Брой на резултатите	Общи разходи	Брой на резултатите	Общи разходи	Брой на резултатите	Общи разходи
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ № 1 ³⁴ ...																
Дейност 1: Комитет по неравноправните договорни клаузи в потребителските договори																
- Резултат	Брой срещи		3	0.060	3	0.060	3	0.060	3	0.060	3	0.060	3	0.060	18	0.360
- Резултат 2																
Дейност 2.....																

³⁴

Както е описано в раздел 5.3.

-Резултат 1																
Междинна сума за цел 1																
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ № 2 ...																
Дейност 1.....																
-Резултат 1																
Междинна сума за цел 2																
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ № n 1...																
Междинна сума Цел n																
ОБЩО РАЗХОДИ																

8.2. Административни разходи

8.2.1. Брой и вид на човешките ресурси

Видове длъжности		Персонал, който трябва да бъде назначен за управление на дейността, като се използват налични и/или допълнителни ресурси (брой длъжности/екв. на пълно работно време)					
		Година n (2011)	Година n+1 (2012)	Година n+2 (2013)	Година n+3 (2014)	Година n+4 (2015)	Година n+5 (2016)
Длъжностни лица или временно нает персонал ³⁵ (XX 01 01)	A*/AD	1	1	1	1	1	1
	B*, C*/AST						
Персонал, финансиран ³⁶ по статия XX 01 02							
Друг персонал ³⁷ , финансиран по статия XX 01 04/05							
ОБЩО							

8.2.2. Описание на задачите, произтичащи от дейността

Работа на новия комитет съгласно процедурата по комитология („Комитет по неравноправните договорни клаузи в потребителските договори“), създаден в съответствие с член 39 от настоящата директива, който ще работи по прилагането на директивата.

Разходи за пленарното заседание, с по един участник от 27-те държави-членки. Предвидени 3 срещи годишно, оценени на 20 000 EUR всяка. Възможно е действителните разходи за срещите и честотата на тези срещи да се нуждаят от преразглеждане, в зависимост от окончателния вид на директивата, след приемането ѝ от Съвета и Европейския парламент.

Нуждите от административни и човешки ресурси ще бъдат удовлетворявани в рамките на средствата, които могат да бъдат отпуснати на управляващата генералната дирекция в рамките на процедурата за отпускане на средства за годината, в контекста на бюджетните ограничения.

8.2.3. Източници на човешки ресурси (законово установени)

Работни места, разпределени понастоящем за управление на програмата, които да бъдат заменени или чиято численост да бъде увеличена

³⁵ Разходите за които НЕ са покрити от референтната сума.

³⁶ Разходите за които НЕ са покрити от референтната сума.

³⁷ Разходите за които са включени в референтната сума.

- Длъжности, предварително разпределени в рамките на Годишната политическа стратегия/Предварителния проектобюджет (ГПС/ППБ) за година n
- Длъжности, които трябва да бъдат поискани в следващата процедура в рамките на ГПС/ППБ
- Длъжности, които трябва да бъдат преразпределени чрез използване на наличните ресурси в рамките на службата по управлението (вътрешно преразпределяне)
- Работни места, необходими за година n, които не са предвидени в ГПС/ППБ за въпросната година

8.2.4. *Други административни разходи, включени в референтната сума (XX 01 04/05 – Разходи за административно управление)*

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Бюджетен ред (номер и наименование)	Годи на n	Годи на n+1	Годи на n+2	Годи на n+3	Годи на n+4	Годи на n+5 и по- натат ък	ОБЩО
1 Техническа и административна помощ (включително разходи за съответния персонал)							
Изпълнителни агенции ³⁸							
Друга техническа и административна помощ							
intra muros							
extra muros							
Общо техническа и административна помощ							

³⁸ Следва да се посочи конкретната законодателна финансова обосновка за съответната(ите) изпълнителна(и) агенция(и).

8.2.5. Финансови разходи за човешки ресурси и свързани с тях разходи, които не са включени в референтната сума

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Вид човешки ресурси	Година n (2011)	Година n+1 (2012)	Година n+2 (2013)	Година n+3 (2014)	Година n+4 (2015)	Година n+5 и по-нататък 2016 г. и след това
Длъжностни лица и временно нает персонал (XX 01 01)	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117
Персонал, финансиран по статия XX 01 02 (помощен персонал, външни национални експерти, служители на договор и др.) (посочете бюджетния ред)						
Общо разходи за човешки ресурси и свързани с тях разходи (които НЕ СА включени в референтната сума)						

Изчисление – Длъжностни лица и временен персонал

За количественото изражение на разходите се прилага 117 000 EUR на единица персонал, в съответствие с насоките, предложени от ГД „Бюджет“.

Изчисление – Персонал, финансиран по статия XX 01 02

[...]

8.2.6. Други административни разходи, които не са включени в референтната сума

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

	Година n (2011)	Година n+1 (2012)	Година n+2 (2013)	Година n+3 (2014)	Година n+4 (2015)	Година n+5 и по-нататък 2016 г. и след	ОБЩО

						това	
XX 01 02 11 01 – Командировки							
XX 01 02 11 02 – Среци и конференции							
XX 01 02 11 03 – Комитети	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.360
XX 01 02 11 04 – Проучвания и консултации							
XX 01 02 11 05 – Информационни системи							
2 Общо други разходи за управление (XX 01 02 11)	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.360
3 Други разходи от административен характер (посочва се включително бюджетния ред)							
Общо административни разходи, различни от човешки ресурси и свързани с тях разходи (които НЕ СА включени в референтната сума)	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.060	0.360

Изчисление - *Други административни разходи, които не са включени в референтната сума*

[...]

Нуждите от административни и човешки ресурси ще бъдат удовлетворявани в рамките на средствата, които могат да бъдат отпуснати на управляващата генералната дирекция в рамките на процедурата за отпускане на средства за годината, в контекста на бюджетните ограничения.